

DE VRIENDEN VAN DE PLANTENTUIN GENT

Driemaandelijks tijdschrift
22° jaargang - nr. 1 - april /mei 2003
ISSN 0777 - 8821

Bestuur 2003

Voorzitter

Paul Goetghebeur
Ledeganckstraat 35
9000 Gent
tel.09-264 5055
fax 09-2645334
Paul.Goetghebur@rug.ac.be

Secretaris

Ferdinand Cobbaut
Willy Maststraat 51
9032 Wondelgem
tel. 0497-848882
PUM&fax 09-2564770
Ferdinand.Cobbaut@advalvas.be

Penningmeester

Léonard Cobbaut
Willy Maststraat 51
9032 Wondelgem

Leden

Harald Evrard, 9050 Gentbrugge
Cyrilla Gillis, 9940 Evergem
Henk Leyseele, 9000 Gent
Hilde Mortier, 9051 Sint - Denijs - Westrem
Karel Reusens, 9051 Sint - Denijs - Westrem
Marie - Thérèse Van den Hove, 9820 Merelbeke
Em.. Prof. P. Van der Veken, 9052 Zwijnaarde

Website

http://users.belgacom.net/vrienden_plantentuin_gent (Vrienden)
<http://www.plantentuin-gent.be> (Plantentuin)

Leden ex officio

Prof.Dr. Paul Goetghebeur
Directeur, Plantentuin

Ing. Chantal Dugardin,
Hortulana, Plantentuin
Ledeganckstraat 35, 9000 Gent
tel. 09-264 5073

Figuur op de omslag.

De plantentuin van de universiteit wordt
gesteund door onze vereniging.
Ontwerp : L. Cobbaut

DE VRIENDEN VAN DE PLANTENTUIN GENT

Driemaandelijks tijdschrift
22^ojaargang - nr.1
April/mei 2003
ISSN 0777 - 8821

Inhoud

Redactioneel	p.4
Agenda	p.5
Algemene vergadering 2002	p.6
Weetjes uit de Plantentuin	p.9
Werking Gentse Feesten 2003	p.10
Vallen de Vrienden voor de Vlaamse Ardennen	p.11
Weetjes uit de Plantentuin	p.12
De verleiding (2)	p.13
Een heuglijke dag	p.30
Tuinen en ander moois in Meetjesland	p.33
Weetjes uit de Plantentuin	p.34
Uitstap Gaasbeek - Groenenberg	p.35
Weetjes uit de Plantentuin	p.36
Lentedag 2003	p.37
Zaden voor de Vrienden	p.38
Bescherm en steunende leden 2002	p.46
Sprookje	p.52
Lidgeld 2003	p.54
Meerjarig lidmaatschap	p.55
Weetjes uit de Plantentuin	p.55
Jaarverslag 2002	p.56
Zomer 2003	p.61
Weetjes uit de Plantentuin	p.64
Bomen verdwijnen en verschijnen	p.65
Slotwoord	p.73
Colofon	p.74

Redactioneel

Beste lezer

Verrast ????

Waarschijnlijk niet, je kon al een tijdje hopen op de verschijning van ons ledenblad. Maar je hebt wat moeten wachten. In dit redactioneeltje heb ik de zware taak om dit te vergoelijken.

Onze voorzitter, die zich vroeger en hopelijk ook nog in de toekomst met de redactie van het ledenblad bezighield, had het te druk met zijn professionele taken als professor en als directeur van de Plantentuin. We kunnen dit enkel maar aanmoedigen, de studenten kunnen er maar wel bij varen, en als we de Plantentuin bekijken, merken we duidelijk dat er een nieuw bestuur aan het roer staat van deze tuin, zowel de directeur, de hortulana als de tuiniers en de vrijwillige medewerkers doen echt hun uiterste best om de Plantentuin er zo fraai mogelijk te laten uitzien.

Maar beste voorzitter tracht in de toekomst nog wat tijd te vinden voor de vereniging die de Plantentuin een warm hart toedraagt.

Hoe komt het nu dat jullie dit nummer van het ledenblad ontvangen? We hadden medio april een bestuursvergadering waar we de werking en de toekomstige activiteiten van de vereniging even moesten bespreken. De noodzaak voor het verschijnen van een ledenblad was zo groot dat naar een noodoplossing werd gezocht. Na een tijdje bood zich een oplossing aan. We verspreiden een noodnummer naar alle leden met daarin de informatie van de komende activiteiten, en indien mogelijk ook nog een leuk artikel. Ondergetekende nam de taak op zich om dit noodnummer in elkaar te steken en hopelijk kunnen jullie deze poging appreciëren. Het volgende nummer zal waarschijnlijk op tijd verschijnen, wie echter up to date wil blijven kan steeds onze website raadplegen, ook trachten we de elektronische nieuwsbrief naar zoveel mogelijk leden te sturen. Dus als je op de hoogte wil blijven, mail me eens en we sturen nieuws als 't past.

Jullie noodredacteur

Ferdinand Cobbaut

Agenda

1 mei 2003 Wandeling te Leupegem o.l.v. Cyrilla Gillis
Uitstap met eigen auto. We verzamelen aan de ingang van de Plantentuin om 13.15u, of, voor de leden die de weg reeds kennen, rijden ze rechtstreeks naar Leupegem waar we om 14.00u verzamelen op het De Sompelplein (oud station).

17 mei 2003 Verkenning van de Zwalmstreek.
Uitstap met eigen auto voor een bezoek aan de prachtige tuin van Willy De Boom, en natuurreservaat Het Burreken.

14 juni 2003 Tuinen te Assenede, Eeklo .
Busuitstap. We bezoeken 2 prachtige tuinen te Assenede alsook de tuin van Roger Laureyns, één van onze gidsen

28 juni 2003 Bezoek aan het kasteel met tuinen van Gaasbeek.
Busuitstap.Organisatie en uitwerking Ferdinand Cobbaut. We zullen het kasteel met gids bezoeken,alsook de museumtuin. De prachtig aangelegde kasteelparken zijn meer dan de moeite waard.

31 augustus 2003 Fietstocht langs de Schelde.
Organisatie en uitwerking Karel en Hilde

14 september 2003 Open monumentendag

Gidsbeurten

Eerste zondag van de maand

4 mei themawandeling : Bomen in al hun facetten o.l.v. Henk Leyseele

1 juni algemene rondleiding

6 juli themawandeling : Flora Magica o.l.v. Chris De Permentier

3 augustus Themawandeling : Proeverij met exotische gewassen o.l.v. Hilde Mortier en themawandeling het Geurenpad o.l.v. Gilberte Comhaire

7 september algemene rondleiding

5 oktober algemene rondleiding

2 november themawandeling : Het herfstgebeuren o.l.v. Harald Evrard

Algemene Vergadering 2002

Heeft u al eens zo'n Algemene Vergadering meegemaakt ? Nee ... dan moet u dat beslist eens doen, het is als belevenis zeker de moeite waard. Volgt u ons maar.

Vooreerst zij opgemerkt dat voor een dergelijke gebeurtenis de voltallige equipe reporters wordt gemobiliseerd en op pad gejaagd. Maar nu de ware toedracht van zo'n zaterdag namiddag.

Toen we, gepakt en gezakt, het met kunstlicht overgoten peristylum betraden, kwam de feeststemming zo aangelopen. Golven vriendschap overspoelden ons. Op ieders lippen lag een glimlach. Er werd geanimeerd gebabbeld, gesticuleerd, gekust en gezoend, kortom allemaal gelukkige mensen.

Lange aangerechte tafels stonden vol met - nu nog ledige - glazen en honderden prachtige toastjes lagen veilig opgeborgen, in daartoe speciaal aangerukte kasten, te wachten op verorbering.

Toch ontdekten we, door al die drukte heen, helemaal achteraan, vlak voor de ingang naar het auditorium, een bescheiden tafeltje met daarachter twee individuen die er van ver uitzagen als echte "grippe-sous", om het eens in één van onze vaderlandse talen te verwoorden. Maar bij nader toezien waren het waarempel vader en zoon Cobbaut.

Voor alle duidelijkheid, de oudste van de twee is vader Leo Cobbaut, onze nauwgezette Schatbewaarder, de becijferaar die tot drie nullen na de komma alles voor mekaar rekent.

De jongste is de zoon van voorgaande en is onze zwoegende, nooit aflatende en goed van de tongriem gesneden Secretaris van onze bloeiende - hoe zou het anders kunnen - Vereniging.

Ze waren beiden dolgelukkig met het feit dat zovelen hun lidmaatschap ter plaatse vernieuwden en vandaar de verkeerde interpretatie van de glinstering in d'ogen.

Toen onze eerste nieuwsgierigheid ruimschoots voldaan was en alles zorgvuldig - tot de meisjes van dienst toe - genoteerd was, dan zijn we het auditorium binnengescheden.

Let wel, je kan daar niet zomaar met je doordeweekse schoenen binnenstappen. Neen, dat moet met een bepaalde plechtstatigheid geschieden ... als je

het maar weet. Goed voor een volgende keer.

Nog maar net hadden we een comfortabel en strategisch gelegen zitje veroverd of de Secretaris annonceerde dat de Voorzitter de vergadering zou openen met een toespraak. Uitgerekend op dat moment kreeg Jan, die al een poos geestelijk afwezig was, een flinke por tussen de ribben van Piet, die hem erop attent maakte dat het zijn "tour" was om nota te nemen van het gebeuren, zoniet liep de hele reportage in het honderd. Ziehier wat hij ervan terecht heeft gebracht.

Hij, de Voorzitter, aldus Jan, begon met enkele losse onverstaanbare woorden te debiteren, half verdoken achter het spreekgestoelte, woorden die waarschijnlijk bedoeld waren voor de regie, en ging toen resoluut van start.

Zo'n demarrage, aldus Jan, deed onwillekeurig denken aan de stoomlocomotieven van in der tijd. Ze bundelden hun krachten en trokken en sleurden uit alle macht een hele sliert wagons, volgepropt met reizigers, langzaam op gang. Eenmaal op toerental was er geen houden meer aan. De stoker wierp lustig briketten op het vuur en de machinist hield nauwlettend één oog horizontaal op de verte gericht, speurend naar enig gevaar of rood signaal, het andere (oog) perpendiculair vastgeschroefd op zijn "Roskopf" ... en de treinen liepen altijd stipt op tijd !

Intussen was de Voorzitter al lang van onder zijn cathedra vandaan gekropen en gaf glunderend van contentement een staaltje welsprekendheid van de bovenste étage ten beste.

Een stukje retoriek dat hij blijkbaar moeiteloos over het gekluisterde publiek uitkieperde.

Ooit van Demosthenos gehoord ? ... Precies !

En hier past een woordje uitleg omtrent het enthousiasme waarmee de spreker zijn toehoorders te lijf ging. Het toeval wilde dat een paar dagen voordien de Heer Vice-Rector een uitgebreid inspectiebezoek had gebracht aan de Plantentuin. Geflankeerd door de Directeur rechts van hem en de Hortulana links, zoals dat nu eenmaal hoort, had dit trojka heel secuur alle hoeken en kanten van de tuin aan een kritische blik onderworpen. Het resultaat was bijzonder lovend voor alle medewerkers van de tuin. Ook de biologische lunch die de Vice-Rector na de inspectie werd aangeboden was letterlijk in de smaak gevallen. Zelden had hij zulke fijne spijzen tot zich genomen.

Bedankt "keukenfeeën" !

Het werd dan ook muisstil toen de Directeur van de Plantentuin, tevens onze Voorzitter, de ontroering nabij, iedereen van hoog tot laag zonder

uitzondering oprecht dankte voor hun inzet en bijdrage tot de roem en faam van deze universitaire Plantentuin. Met als extraatje de persoonlijke waardering van de Vice-Rector.

Met zichtbare trots eindigde de Voorzitter hier zijn toespraak. Wie goed kan luisteren hoort nu nog de weergalm van het applaus dat toen losbarstte.

Na dit huzarenstuk volgde het zakelijk rapport met evaluatie van de diverse activiteiten die tijdens het voorbije jaar doorgingen.

Voor dit hoofdstuk werd een beroep gedaan op de Secretaris van onze Vereniging, u weet wel, de man met de overgesneden keel of was het de tong ? Enfin, er was iets, wat echter niet te merken was aan zijn welluidende stem en degelijke uiteenzetting.

Zijn welbespraaktheid zorgde ervoor dat het laatste halmpje adjectieven van voor de voeten van de Penningmeester, die als derde spreker nog het woord moest krijgen, weggemaaid werd. Na zoveel dialectiek (wat mag dat woord nu wel weer betekenen ?) vond hij toch nog de juiste uitdrukkingen om de zorgvuldig opgestelde rekentabellen, overvloeiend van ingewikkeld cijfermateriaal, van adequaat commentaar te voorzien. Geen mens haalde het in zijn hoofd om ook maar één vraag te stellen bij het zien van zoveel wiskundig geweld ...

Tot slot bleek er een respectabel aantal euro's op overschot te zijn, dat was dan ook verreweg het voornaamste. Slechts enkele ingewijde bollebozen weten hoe de brave man, om aan dergelijke schitterende resultaten te komen, zich uit de naad moet werken.

Bravo, Penningmeester !

Als toemaatje werd de namiddag afgesloten met een uiteenzetting gegeven door gastspreker Professor emeritus Dr. Ir. Jozef Poppe.

Voor het verslag van die toespraak hadden we ons de moeite gedaan om een spiksplinternieuwe ganzenveer aan te scherpen. Onderhavige reportage was namelijk bestemd om een meesterwerk in het genre te worden.

Maarrrr ... eilaas - of was het helaas ? - we weten het echt niet meer. Om alle misverstanden te voorkomen, ziehier de naakte feiten.

De titel van het vertoog luidde : "Geneeskrachtige kruiden en paddestoe-len".

En toen gingen de poppen aan het dansen.

De Professor emeritus flitste uit de startblokken, en in minder dan één uur jaste hij er plus minus zeven hoofdstukken, ruim dertig pagina's tekst, door.

Hoofdstuk 1 luidde (even diep ademen) :

"Gecommercialiseerde kruidenpreparaten voor de prostaat",

Uiteraard niet geschikt voor preutse dames, temeer daar de Prof er nogal cru tegenaan ging. We klemden de tanden op elkaar. Maar dat alles belette niet

dat vooraleer de eerste zin was uitgesproken de ganse zaal al plat lag van het lachen. Het buitenissig woordgebruik voorzag geen pauze om op adem te komen. Menigeen snakte of hapte naar lucht. Zo ging dat een vol uur door. Sommigen gierden het uit, anderen deden ons denken aan bepaalde primaten uit Zuid-Amerika.

Een samenhangend deftig commentaar hierover uitbrengen, vergeet het maar, deze demonstratie van acrobatisch woordgebruik ging duidelijk onze krachten te boven.

"Adieu, veaux, vaches, cochons, couvée en Meesterwerk" (Jan van de Fondeyne).

Men bemerkte zelfs scheuren in het behangpapier die er voor de aanvang van de toespraak duidelijk niet waren !

Gelukkig was er na dit "spektakel" (met de nodige eerbied en waardering uitgesproken, heer Professor) nog een uitgebreide receptie, waar velen zijn blijven hangen en waar op wonderlijke wijze de ledige glazen - herinner u zich nog - ondanks het vele bijgieten maar niet vol geraakten.

De dag na de dag daarop zijn we ontwaakt.
U, die erbij was ook ?

Weetjes uit de Plantentuin

In de Plantentuin is op maandag 14 april de eerste grote bomenkap gestart. In een eerste fase gaan de bomen in de systematiek dicotylen om, alsook enkele exemplaren die gevaar opleveren voor waaischade. De kap-ping duurt ongeveer een week.

De rest van de te kappen bomen wordt in november-december omgehakt.

Werking tijdens de Gentse Feesten

Rondleidingen tijdens de Gentse feesten

Vanaf zondag 20/07/2003 tot zondag 27/07/2003 elke namiddag.

Tevens op zaterdag 26/07/2003 en op zondag 27/07/2003
avondrondleidingen.

Deze avondrondleidingen starten om 21.00 u en stoppen rond 23.00 u.

Een echte aanrader.

Wandelingen in de namiddag starten om 14.30 u en eindigen rond 16.00u

Er zijn tijdens de Gentse feesten ook thematische wandelingen. (Steeds tijdens de namiddagwandeling.)

Zondag	20/07/03	Japanse planten o.l.v. Roger Laureyns
Maandag	21/07/03	Proeverij exotische planten o.l.v. Hilde Mortier
Dinsdag	22/07/03	Planten uit de Bijbel o.l.v. Chris De Permentier-
Woensdag	23/07/03	Verrassingswandeling o.l.v. P. Goetghebeur
Donderdag	24/07/03	Planten uit de kranten o.l.v. Chris De Permentier
Vrijdag	25/07/03	De groenblijvende tuin o.l.v. Roger Laureyns
Zaterdag	26/07/03	Proeverij met eetbare bloemen o.l.v. H. Mortier
Zondag	27/07/03	Bomen in al hun facetten o.l.v. Henk Leyseele

We trachten ook in de programmaboekje van de Gentse feesten te staan
alsook op de officiële website van de Gentse feesten.

We zullen dit jaar ook onze vrienden de doven en slechthorenden extra verzorgen. Op donderdagnamiddag zal er een speciale "algemene rondleiding" gegeven worden met een gediplomeerde doventolk.

Tijdens al deze activiteiten zal de cafetaria steeds geopend zijn. De leden en de toevallige voorbijgangers kunnen hier hun dorst laven. We danken nu al de vrijwilligers die zich hebben opgegeven om de dienst te verzekeren. Mochten er nog mensen zijn die ons willen helpen neem gerust contact op met Cyrilla Gillis op het nummer 09-3574451.

Vallen de Vrienden voor de Vlaamse Ardennen?

Zaterdagmiddag 17 mei 2003

Marc Libert

Rond het sympathieke voorstel van ons lid Willy De Boom om in de Vlaamse Ardennen z'n tuin te bezoeken, hebben we een namiddaguitstap georganiseerd. Algauw ontdekten enkele bestuursleden dat tuinier Marc Libert hetzelfde dorp deelt met Willy en werd hij (ik dus) aangesproken om de uitstap uit te breiden met enkele activiteiten.

Natuurlijk houden we Willy z'n tuin als hoofdmoot in het programma. Maar daar tegenover wou ik jullie toch ook een natuurreservaat voorstellen waar de zo geïdealiseerde Vlaamse Ardennen hun beeld van groen toevluchts-oord alle eer aandoen: Het Burreken. Het Burreken is een van de meest schilderachtige plekjes in de Vlaamse Ardennen. Het is een erg heuvelachtig gebied met scherp ingesneden beekjes, smalle dalen en dalletjes op de grens van Brakel, Maarkedal en Horebeke. Bossen, bosjes, graslanden en akkers wisselen elkaar af in een romantisch mozaïek.

Het gebied werd in de jaren tachtig als landschap beschermd en visueel storende elementen zijn er nauwelijks. Los van z'n rijkdom van flora (bronbos) en fauna (o.a. vuursalamander) is het een schitterend wandelgebied. Dit dankzij onder andere het origineel uitgestippelde wandelpad door weiden en bossen dat ik voorstel af te stappen. We verlaten het Burreken om richting Roborst te rijden langs de meest pittoreske route.

Als de tijd het toelaat kunnen we de 'cressoniëre' of waterkerskwekerij achter het mooie kerkje bekijken. Vandaar is het een boogschuit tot bij Willy z'n tuin, waar we rond 16u30 worden verwacht. Willy De Boom doet z'n naam alle eer aan op z'n twee-en-eenhalve hectare grote tuin. Zijn recente aanplant van zeldzame bomen vervolledigt een gevarieerde collectie van houtige gewassen. Maar aan vaste platen is er ook geen gebrek. Centraal in de tuin is er de grote vijver met gazon en daar rond de brede borders met de gemengde beplanting.

Voor Willy geen afgemeten symmetrie, haagjes en structuurtjes. Hier werd met kwistige hand geplant vanuit een liefde voor geur en kleur. Maar vooral werd er veel werk verzet op de vochthoudende leem van de zachte helling. Resultaat is alweer een sterk persoonsgebonden tuin.

We eindigen met een natje en een droogje van ter plekke.

Vallen de Vrienden voor de Vlaamse Ardennen?

Praktisch

Zaterdag 17 mei 2003

Samenkomst aan de ingang van de Plantentuin, 13u30

14u15 bezoek aan het Burreken, Perreveld bij huisnr. 14 te Zegelsem

16u30 bezoek aan tuin van Willy De Boom, Zottegemse Steenweg 40 te Rorborst

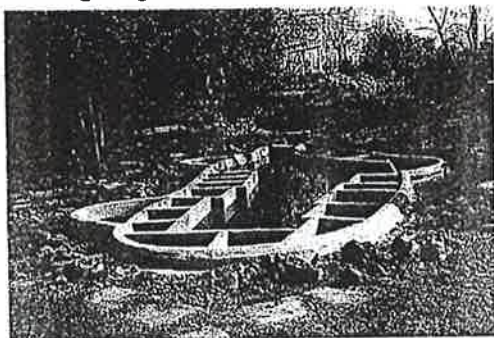
Laarzen of waterdicht schoeisel voor wandeling in het Burreken zijn noodzakelijk.

We rijden met eigen wagen, wie echter geen wagen heeft kan misschien meerijden met andere leden. De leden, die mensen kunnen meenemen en ook terugbrengen aan de plantentuin, zullen een vergoeding voor deze weldaad ontvangen.

Elke deelnemer betaald 5 euro als deelname in de kosten. (Betalen bij vertrek aan Plantentuin)

Weetjes uit de Plantentuin

De randen van de kleine vijver werden verhoogd om de vijver wat dieper te maken. Het opmetsen is echter niet waterdicht gebeurd, zodat het waterpeil in de vijver zakt tot het oorspronkelijke niveau. Zodra de technische diensten de zaak waterdicht hebben afgewerkt, zal de vijver verder afgewerkt worden. De randen worden dan nog aangeaard en ingezaaid.

De Verleiding (2)

Bernard Symoens
Oude Burg 16 Bus 3
8000 Brugge

Lente !

Na een lange, donkere periode komt er weer meer licht, het wordt iets warmer en de natuur lijkt wakker te schieten. Hier en daar zelfs met een vroege bloei. Langzaam maar zeker worden struiken en bomen met een groen waas omhuld. Het is een jaarlijks weerkerend fenomeen dat ook de mens niet onberoerd laat. Wellicht is niet iedereen er vatbaar voor, maar zeker de tuinbezitters ontsnappen niet aan het lente-effect. Bij hen uit zich dat onder andere als een vage drang om er "iets aan te doen", om de tuin onder handen te nemen. En de verleiding om er iets aan te veranderen of te verbeteren, om de tuin mooier en rijker te maken, is voor velen onweerstaanbaar. Dikwijls is deze verleiding al in een vorig seizoen ontstaan, toen de opvallende bloei van een groep crocussen, een Rhododendron, een klimroos, enz. in een andere tuin of park onze volle aandacht vroeg. Het is een soort bekoring waar we nauwelijks bij stilstaan. Want in de grond is het toch louter een kwestie van het verfraaien van de omgeving van ons huis, en daarvoor gebruiken we gewoon de mooiste planten die we kunnen vinden. Of niet soms ?

De vraag naar de vele manieren waarop de mens planten gebruikt kan heel wat boeiende antwoorden opleveren.

Er zijn trouwens nogal wat publicaties te vinden waarin een antwoord gezocht wordt op deze vraag.

Zelden wordt de vraag echter omgekeerd.

Want het is niet zo vanzelfsprekend om zich af te vragen hoe planten de mens gebruiken ...

Toch lijkt het me een intrigerende vaststelling dat sommige planten zich door tussenkomst van de mens vanuit een relatief klein gebied, over grote delen van de aarde verspreid hebben. Om het even welke uitleg men er aan vastknoopt, om het even welke motieven men erbij bedenkt, het is een interactie tussen mens en plant die ervoor zorgde dat onze tuinen gekoloniseerd werden door overwegend exotische planten (en hun vele hybriden).

Eén zo'n plant die met succes door menselijk optreden een groter gebied veroverde, is de *Chaenomeles* of Sierkwee.

Het geslacht *Chaenomeles* omvat slechts drie soorten, die allemaal oorspronkelijk uit Azië afkomstig zijn. Vroeger werden ze ingedeeld bij het geslacht *Pyrus* of *Cydonia*. Het is pas in 1821 dat John Lindley in *The Transactions of the Linnean Society of London* het geslacht *Chaenomeles* voorstelde. Zo heet de eerste soort die gevonden werd nu *Chaenomeles japonica* (Thunberg) Lindley. Aanvankelijk werd de plant echter beschreven als *Pyrus japonica* door Carl Peter Thunberg (1743-1828) in zijn *Flora Japonica* (Lipsiae, 1784). In dit werk verwijst Thunberg naar Engelbert Kaempfer (1651-1716) die de plant onder de Japanse naam *Buke* in zijn *Amoenitates Exoticae* eerder signaleerde.

Net als Kaempfer was ook Thunberg arts in dienst van de Verenigde Oost-Indische Compagnie en verbleef hij, na een lange reis via Kaapstad en Batavia, voor korte tijd (1775-1776) op het eilandje Deshima, een handelspost waar de Hollanders als enigen handel mochten drijven met Japan. Hij kreeg weinig kans om ver in de omtrek op zoek te gaan naar planten maar slaagde er toch in om een rijke verzameling samen te stellen. Thunberg vond interessant materiaal door bijvoorbeeld het hooi voor het vee op Deshima systematisch te doorzoeken.

Maar de voornaamste kans die zich voordeed was tijdens de zgn. hofreis naar Edo (het huidige Tokyo). Eénmaal per jaar moest het opperhoofd van de Hollandse kooplieden, samen met zijn assistent en de arts deze reis ondernemen. Ze werden begeleid en bewaakt door een gezelschap van 200 bedienden, dragers, beambten en tolken. De reis duurde meerdere maanden. Bij iedere gelegenheid die zich aanbood ging Thunberg op zoek naar planten. Vooral in het Hakone gebergte, waar de karavaan door het moeilijke terrein vertraagd werd, kon hij heel wat planten verzamelen. Zo ook *Pyrus japonica* (= *Chaenomeles japonica*) waarvan hij in zijn *Flora Japonica* (p. 207-208) onder andere schrijft: "Crescit in monte Fakona". Dit is de oude schrijfwijze voor Hakone. Verder vermeldt hij dat deze plant gele vruchten en rode kroonbladen heeft. Onderweg werd er overnacht in herbergen, en Hakone is tevens de bergpas waar zich de laatste belangrijke afspanning bevond, voordat reizigers Edo bereikten. Het is natuurlijk ook mogelijk dat Thunberg de plant aantrof in de tuin van de herberg, want *Chaenomeles* werd toen reeds als sierplant in Japan gebruikt.

Beladen met zijn collecties verliet Thunberg op 3 december 1776 aan boord van de *Stavenisse* voorgoed Japan. Onderweg naar huis verzamelde hij nog meer planten in de omgeving van Batavia, op Ceylon en rond Kaapstad. Hij werd intussen ook aangesteld als docent plantkunde in Uppsala, waar hij pas in 1779 aankwam. In 1785 schonk Thunberg zijn

volledig herbarium aan de universiteit van Uppsala, waar het zich nog altijd bevindt. Het bevat niet alleen de plantenverzamelingen van zijn reizen, maar ook tuinplanten en planten die hem van overal toegestuurd werden door andere plantenverzamelaars.

Hoe *Chaenomeles japonica* tenslotte levend of onder de vorm van zaden in Europa belandde, is niet met zekerheid te zeggen. Dat Thunberg met beperkt succes een poging gedaan heeft om levend plantenmateriaal naar huis mee te nemen, kan afgeleid worden uit een stukje uit een toespraak van Charles Van Hulthem, gehouden voor de Société royale d'Agriculture et de Botanique de Gand, op 29 juni 1823 :

"Notre confrère M. Thunberg, professeur de botanique à Upzal, qui a fait le voyage aux Indes et au Japon aux frais de la compagnie asiatique de Hollande, a résidé pendant seize mois au Japon, dans les années 1775 et 1776; il envoya en Europe par la voie de Batavia un grand nombre de végétaux, dont la plupart périrent dans le trajet, et en revenant lui-même du Cap de Bonne-Espérance, il essuya le 28 septembre 1778 dans la Manche une horrible tempête qui fit perdre, culbuta et détruisit presque toutes les plantes qu'il avait avec lui."

Dit soort tegenslag was niet uitzonderlijk. Van Hulthem schetst dit probleem van transport van levende planten vanuit Japan als volgt :

"La recherche des graines et le transport des plantes de l'intérieur du Japon jusqu'au port de Nagasaki, leur entretien, l'arrosement, et le transport bien plus long jusque dans nos ports, ne sont pas aussi faciles qu'au premier abord on pourrait se le persuader. Les tempêtes, le roulis du vaisseau, la grande chaleur au double passage de la ligne, la quantité d'eau, nécessaire à arroser les plantes dans un si long trajet, font souvent avorter ces sortes d'expéditions."

Het is niet zeker dat de *Pyrus japonica* van Thunberg op dit tijdstip levend Europa bereikte. Wel werd nadien een andere *Chaenomeles*-soort onder dezelfde naam vanuit China ingevoerd, waarvan men lange tijd dacht dat

het om dezelfde plant ging die Thunberg in Japan aantrof. Het is een ietwat ingewikkelde geschiedenis die ik hierna probeer kort samen te vatten. Algemeen wordt als invoerdatum 1796 opgegeven. Dit gaat terug op een vermelding in de *Hortus Kewensis, or catalogue of the plants, cultivated in the Royal Botanic Garden at Kew*, by the late William Aiton (Second edition, London, 1811). Het is een soort inventaris van al de planten die in de botanische tuinen van Kew ingevoerd en opgekweekt werden. In Vol. II wordt *Pyrus japonica* omschreven als : "Japan Apple Tree, native of Japan, introduced 1796, by the Right Hon. Sir Joseph Banks."

Sir Joseph Banks (1743-1820) was een heel invloedrijk man. Hij speelde een rol bij de oprichting van de Royal Botanic Gardens in Kew, de Linnean Society en de Royal Horticultural Society, en werd in 1778 voorzitter van de Royal Society. Zelf heeft hij heel wat planten verzameld, onder andere in Australië en Nieuw-Zeeland tijdens de reis om de wereld met kapitein Cook aan boord van de *Endeavour*. Later was hij vooral betrokken bij het organiseren van de invoer van planten door anderen. Bijvoorbeeld door het geven van strikte richtlijnen aan plantenjagers voor het zoeken en transporteren van planten. Dit gebeurde ook toen James Main naar China vertrok om er planten te verzamelen voor de tuin van Gilbert Slater in Leyton, Essex. Deze Slater had als beheerder financiële belangen in meerdere schepen van de East India Company. Eerst gaf hij aan de kapiteins van deze schepen een soort catalogus mee met Chinese karakters die hij zelf van Chinese bloemschilderingen gekopieerd had, met de opdracht de planten te zoeken en te kopen die met deze karakters overeenstemden. Maar slechts een heel klein deel van de gevonden planten overleefden de reis. Tenslotte stuurde hij drie tuinmannen op pad. Slechts één van hen, nl. James Main, een jonge Schot, kwam terug.

James Main (c. 1775-1846) vertrok aan boord van de *Triton*, één van de schepen van Slater, in de herfst van 1792. Op zak had hij instructies van de hand van Joseph Banks. Tegelijk werkte hij ook in opdracht van de firma Loddiges om een aantal experimenten uit te voeren voor het transport van planten. Via Kaapstad bereikte de *Triton* Madras en werd nadien ingezet bij het beleg van de Franse handelspost te Pondicherry.

Tenslotte werd Canton bereikt, waar Main via een Chinees agent heel wat planten kon aankopen, waaronder *Chimonanthes praecox*, *Clerodendron fragrans* en *Chaenomeles speciosa*. De *Triton* verliet China in maart 1794 als onderdeel van een konvooi. Main kon enkele kapiteins overtuigen om een deel van zijn planten aan boord te nemen. Onderweg kregen ze af te rekenen met storm en dicht bij huis, in het Kanaal, werd de *Triton* aangevaren door een ander schip, waarbij een deel van de planten vernield werd. Bovendien had Main intussen het nieuws ontvangen dat zijn werkgever Gilbert Slater overleden was.

Wat er nadien met de planten, en in het bijzonder *Chaenomeles speciosa*, gebeurde, is niet duidelijk. Wel wordt verteld dat Slater deze *Chaenomeles* al eens eerder ontvangen had, maar dat de plant verloren ging omdat ze behandeld werd als kasplant.

De *Chaenomeles* die in 1796 in Kew terecht kwam, was waarschijnlijk afkomstig van Alexander Duncan, die als arts in dienst van de East India Company in Macao aangesteld werd in opvolging van zijn broer, John Duncan, een vriend van Joseph Banks. Beiden stuurden ze regelmatig, maar met wisselend succes planten naar Banks. Uiteindelijk zou, 7 jaar na datum, de juiste opkweek van deze *Chaenomeles*-soort resulteren in een bloeiende plant, afgebeeld en beschreven in *Curtis's Botanical Magazine* (London, 1803, Vol. VIII). Plaat 692 toont bij de naam *Pyrus Japonica*, Japan Apple Tree, een litho met de afbeelding van een bloeiende plant met halfge vulde bloemen. Maar de afgebeelde plant was duidelijk niet het Kew-exemplaar :

"For the opportunity of taking a drawing of this very rare plant, we are, as usual, indebted to E.J.A. Woodford, Esq. in whose collection at Vauxhall, we find a never-failing source of curious and rare articles..."

Over deze Woodford is vooral geweten dat hij bij Belmont House (Vauxhall, London) een tuin had waar hij met veel succes exotische planten opkweekte. Wellicht is dit een bijkomende illustratie dat een plant als deze *Chaenomeles* uit China, meermaals en via verschillende wegen ingevoerd werd.

Ondanks de opmerkelijke verschillen bleef men echter veronderstellen dat het om dezelfde plant ging die Thunberg in Japan vond. Naast een verwijzing naar zijn *Flora Japonica* wordt in hetzelfde artikel verder vermeld :

"Thunberg, in his specific character, distinguishes this species as having solitary flowers, yet in his description he says it has two, and this is the case in a specimen preserved in the Banksian Herbarium which flowered at Kew; ours had several blossoms clustered together, so that this circumstance is of no avail as a distinguishing feature..."

Pas in 1818 werd door Robert Sweet (kweker, auteur en Fellow of the Linnean Society) vastgesteld dat de uit China in Engeland ingevoerde plant niet dezelfde was als die van Thunberg. Hij stelde de naam *Pyrus speciosa* voor, maar zijn correctie kreeg weinig aandacht. Voorlopig werd voor deze Chinese soort de naam *Pyrus japonica* behouden, en toen in 1869 de firma van William Maule in Bristol tenslotte de originele *Pyrus japonica* van Thunberg introduceerde, werd deze door Dr. M.T. Masters in de *Gardeners' Chronicle* (1874, Vol. II-III) *Pyrus maulei* gedoopt. In *Curtis's Botanical Magazine* (London 1884, Vol. XL) wordt bij Plaat 6780 het volgende verteld over deze introductie :

"This is one of the most valuable additions to the shrubberies of England that has been introduced within the last decade of years, for it was in 1874 that it was first made known from plants introduced by Messrs. Maule and Sons, of Bristol, and which were appropriately named after the head of the firm by Dr. Masters, with a full description and figure in the "Gardeners' Chronicle". Whether, however, it will prove as distinct from the old *P. japonica* as Dr. Masters thinks it is, may be doubtful... Taking therefore into account such diversity in form and colour of fruit in the Pomaceae as any collection of apples and pears shows, and the known variability of *Pyrus japonica*, I cannot but think it more probable than not, that *P. Maulei* is a cultivated variety of that plant..."

Blijkbaar was er zo'n honderd jaar na de eerste vermelding van de plant door Thunberg nog altijd geen duidelijkheid. Ook elders in Europa bleef de naamgeving lange tijd troebel. Door het dikwijls ontbreken van een nauwkeurige beschrijving van de plant, vooral in inventarislijsten van verzamelaars of catalogi van kwekers, is het moeilijk om juist te weten welke soort (of zelfs geslacht) er met een naam bedoeld werd. Het duurde trouwens nog een hele tijd voor de naam *Chaenomeles* algemeen aanvaard werd. Hoe en wanneer de eerste *Chaenomeles*-soorten in onze gewesten terecht kwamen is echter nog moeilijk te achterhalen.

Een eerste mogelijke invoer gebeurde wellicht via Amsterdam. B.K.

Boom geeft in zijn *Nederlandse Dendrologie* (Wageningen, 1980) als vroegste datum 1778. Deze datum stemt overeen met het jaar dat Thunberg na zijn verblijf in Japan, op weg naar Zweden, kort in Amsterdam verbleef. Dit om verslag uit te brengen bij de opdrachtgevers van zijn reis. In de eerste plaats Johannes en zijn zoon Nicolaas Laurens Burman die de leiding hadden van de Amsterdamse Plantentuin en met wie hij kennis gemaakt had in 1770-71. Het is door de tussenkomst van J. Burman (op aanwijzing van Linnaeus) dat Thunberg een plaats aangeboden kreeg in dienst van de Verenigde Oost-Indische Compagnie. Zijn opdracht was om planten te verzamelen voor de collectie van de Plantentuin en tegelijk voor de tuinen van de kooplieden Poll, Deutz en Hoven, sponsors voor zijn reis. Het is best mogelijk dat Thunberg zaden of zelfs een levende plant van *Chaenomeles* opstuurde of meebracht, zodat deze in de Plantentuin van Amsterdam terecht kwam en van daar uit ook verder verspreid werd. Maar daarvoor heb ik tot nu toe geen concrete aanwijzingen gevonden. Vreemd is bovendien, dat B. K. Boom deze datum (1778) vermeldt bij *Chaenomeles speciosa*, niet bij *Chaenomeles japonica*.

Pas na 1830 krijgt de sierkwee ook bij ons meer aandacht in diverse publicaties, met min of meer uitgebreide beschrijvingen, dikwijls begeleid door prachtige illustraties.

Zo is er een met de hand bijgekleurde litho van een *Chaenomeles* door G. Severeijns te vinden in *Sertum Botanicum : Collection de plantes les plus remarquables par leur utilité, leur élégance, leur éclat et leur nouveauté ... par une société de botanistes* (Brussel, 1829-1836). Uitgever was P.-C. Van Geel en de publicatie die in afleveringen verscheen, zou uiteindelijk 600 litho's bevatten. Ze werden vooral gekopieerd naar werk van Redouté, Edwards en anderen, dat eerder verscheen in publicaties als de *Botanical Magazine* en de *Botanical Register*. Er werd gemikt op een koopkrachtig publiek op zoek naar de nieuwste plantensoorten.

In volume 4 (1832) staan er onder de titel "*Pyrus Japonica, Poirier du Japon*" een aantal verwijzingen naar synoniemen en auteurs die de plant eerder beschreven. Er kan uit opgemaakt worden dat er ook voor de auteurs van deze *Sertum Botanicum* slechts één soort van deze plant bekend was, nl. deze ingevoerd in Engeland in 1796.

Er wordt trouwens expliciet verwezen naar deze datum in de begeleidende tekst :

"Le poirier du Japon, que nous possédons en Europe depuis 1796, est sans contredit l'un des arbustes qui produisent le plus d'effet dans nos jardins, lorsque le printemps vient y répandre ses douces influences,

et leur rendre une parure que l'hiver avait détruite. Les boutons, brillants du plus vif éclat, semblent faire jaillir autant de rubis, que retiennent néanmoins, autour d'une tige à peine feuillée, des montures naturelles et vivantes. Le Poirier du Japon, selon la manière dont on a dirigé sa tige, s'élève à une hauteur plus ou moins grande; il est rare cependant que, dans nos climats, il dépasse sept à huit pieds..."

Dit voorbeeld vertelt ons in elk geval dat de rijk geïllustreerde Engelse publicaties over nieuwe planten al een hele tijd bij ons bekend waren en er zeker toe hebben bijgedragen om uitgevers en kunstenaars bij ons te inspireren tot gelijkaardige resultaten. En zeker ook kwekers en verzamelaars er toe aangezet hebben om deze nieuwe planten in te voeren en zelf verder te kweken. Zelfs indien zowel de illustratie als de tekst geheel of gedeeltelijk uit een ander, Engels tijdschrift overgenomen werden, is het toch waarschijnlijk dat de levende plant al enige tijd in enkele collecties groeide en bloeide.

Zo kunnen we reeds in 1808 in de *Catalogue des plantes cultivées dans les jardins de Mr. Joseph Parmentier, Maire à Enghien* (p. 65) een *Pyrus Japonica (cydonia)* = Poirier du Japon vinden. Eventueel ook als potplant, zoals de *Catalogue d'une riche et nombreuse collection d'arbrisseaux... recueillis et cultivés depuis un grand nombre d'années, par Mr. J.B. Villebon* (Brussel, 1809) suggereert. In het hoofdstuk "Arbustes et arbrisseaux, en pots ou en caisses, qui passent l'hiver en pleine terre", wordt een "*Cydonia japonica*, coignassier du Japon de 6 pieds" vermeld.

Heel interessant is ook een vermelding in *Hortus Gandavensis, ou tableau générale de toutes les plantes exotiques et indigènes, cultivées dans le jardin botanique de la ville de Gand, par J.H. Mussche* (Gent, 1817). Bij Nr 494. *Pyrus*, vinden we bij de talrijke soorten ook een *japonica*. Vermits deze plant niet vermeld werd in de *Hortus Gandavensis* van L.P. Couret-Villeneuve (Gent, 1802), zou men kunnen veronderstellen dat deze plant pas na 1802 in de Plantentuin terecht kwam. Vraag blijft natuurlijk hoe?

In een vorig artikeltje (over de *Gardenia* : september 2000, 19de jaargang, nummer 3) werd hier al een antwoord op gezocht. Ook voor *Chaenomeles* kan vermoed worden dat de invoer via Frankrijk verliep. Eventueel door tussenkomst van Karel Van Hulthem, die in deze perio-

de meermaals in Parijs verbleef waar hij zich inspande om bij belangrijke kwekers en verzamelaars talrijke planten en zaden te vinden die ontbraken in de Plantentuin van Gent. In zijn *Discours sur l'état ancien et moderne de l'agriculture et de la botanique dans les Pays-Bas* (Gent, 1817 en 1837) zegt hij hieromtrent het volgende :

"Me trouvant alors à Paris, j'eus le bonheur d'être de quelque utilité au jardin (= Plantentuin van Gent); tous mes soins tendoient à lui procurer les végétaux qu'il ne possédoit pas encore... Un grand nombre de plantes pour la serre chaude, des graines de toutes espèces et une collection de six cents espèces ou variétés d'arbres fruitiers, recueillis pendant plus de trente ans avec des soins infinis de toutes les parties de la terre..."

Maar Van Hulthem vermeldt geen *Pyrus* of *Cydonia japonica* in zijn *Supplément au catalogue des plantes du jardin botanique ou hortus gandavensis* (Gent, 1806 - Handschrift Kon. Bib. te Brussel, onder nummer V.H. 29.639 A). Dit handschrift geeft echter evenmin informatie over de zeshonderd soorten of variëteiten fruitbomen uit alle delen van de wereld die hij in Parijs ontving. Vraag blijft natuurlijk of een Poirier of Coignassier du Japon daar deel van uitmaakte.

Misschien bevond er zich een exemplaar van deze plant bij de collecties die hij kreeg van onder andere Keizerin Joséphine de Beauharnais of Madame Lemonnier, die beiden regelmatig nieuwe exotische planten vanuit Engeland rechtstreeks toegezonden kregen, ondanks de vijandelijkheden tussen Frankrijk en Engeland. Dit mede dank zij de firma van Lee & Kennedy (Vineyard Nursery, Hammersmith) die met een speciaal paspoort ongehinderd planten én advies bezorgden voor de tuin van de Keizerin in Malmaison.

Intussen geraakte de plant wel verspreid in meerdere collecties van verzamelaars, die soms ook deelnamen aan tentoonstellingen. Getuige hiervan zijn de speciale vermeldingen die men onder andere kan vinden in de *Messenger des sciences et des arts, Recueil publié par la Société royale des beaux-arts et des lettres, et par celle d'agriculture et de botanique de Gand* (Gent, 1826). Tijdens de "Exposition d'hiver" van de Société royale d'agriculture et de botanique à Gand, kreeg een *Pyrus japonica* (de la collection de M. l'avocat D'Hoop, fils, à Heusden) tussen de vele andere planten die aangeboden werden, een "mention honorable". Eenzelfde vermelding kreeg

een *Pyrus japonica*, fl. alb. (coll. M. Vermylen) tijdens een "salon" van de Société d'agriculture et de botanique à Louvain.

In dezelfde jaargang van dat tijdschrift (1826) vinden we informatie die laat vermoeden dat de verdere verspreiding van *Chaenomeles* bij ons voor een deel ook het gevolg kon zijn van rechtstreekse invoer vanuit China.

Een paar maal wordt melding gemaakt van een zending van planten door Thomas Beale, handelaar te Macao, en door Séraphin van Caneghem. De planten werden opgestuurd vanuit Canton met als bestemming de Société royale d'agriculture et de botanique de Gand. Niet alle planten overleefden de reis. Zo wordt verteld dat van een bepaalde zending slechts één plant, een *Chloranthus inconspicuus*, levend ontvangen werd. Ze werd ondergebracht in de Plantentuin.

Meer zekerheid hebben we omtrent de zendingen levende planten die Philipp Franz von Siebold (1796-1866) naar hier stuurde en met name naar de Plantentuin in Gent.

Von Siebold verbleef als arts in dienst van de V.O.C. tweemaal in Japan (1823-1830, 1859-1862). Hij verzamelde er talrijke planten. Het spoor van zijn introducties is onder andere terug te vinden in zijn *Kruidkundige Naamlijst van Oud en Nieuw ingevoerde Japansche en Chineesche Planten* (Leiden, 1845-1846). Volgens zijn eigen aanduidingen zou de Plantentuin in Gent in 1830 niet minder dan drie variëteiten van *Chaenomeles* ontvangen hebben. Hijzelf gebruikt in deze publicatie echter de geslachtsnaam *Cydonia* : *C. japonica* Pers., flor. alb.; *C. japonica* Pers., flor. roseo; *C. chinensis* Thouin, var. Jap. Tegelijk een aanwijzing dat waarschijnlijk reeds lang vòòr von Siebold meerdere vormen en variëteiten van *Chaenomeles* als sierplant in Japanse tuinen te vinden waren.

Von Siebold gaf opdracht aan Japanse kunstenaars (vooral Kawahara Keiga) om de planten die hij vond af te beelden. Het resultaat was een uitgebreide verzameling van botanische schilderijen, die na het overlijden van von Siebold, door bemiddeling van C. I. Maximovicz (1827-1891), opgenomen werden in de collecties van de Komarov Botanical Library in St. Petersburg. Onlangs (2002-2003) werden in Japan enkele tentoonstellingen georganiseerd om deze unieke verzameling aan het publiek te tonen. De catalogus geeft prachtige afbeeldingen van *Cydonia japonica* en *Cydonia chinensis*.

Later zou von Siebold dan toch de naam *Chaenomeles* gebruiken in zijn *Catalogue raisonné et prix-courant des plantes et graines du Japon...* (Leiden, 1856). Hierin geeft hij drie variëteiten van *Ch. japonica* : *Ch. japonica* Lindl. flor. rub., *Ch. japonica* flor. roseo-alb., *Ch. japonica um-*

billicata Sieb. et de Vries. Over deze laatste variëteit, die hij uitdrukkelijk als "Plante à fruit" vermeldt, voegt hij er in een voetnoot het volgende aan toe :

"Les fruits de cette nouvelle variété de coignassier du Japon sont d'un parfum de violettes, et l'arôme qu'ils acquièrent par l'art du confiseur surpasse celui de tous les fruits de nos jardins."

Deze aanprijzing omwille van de vruchten brengt ons bij het gebruik van *Chaenomeles*. Door de relatief laattijdige invoer van deze exotische plant, bleef het gebruik in Europa hoofdzakelijk beperkt tot culinaire mogelijkheden. Een uitgebreide beschrijving van deze toepassingen vinden we in *La Belgique Horticole*, T. I (1851), in een artikel van Charles Morren (1807-1858), met als titel "Le coignassier ou poirier du Japon, et utilisation de ses fruits" (p. 260-263). Een interessante observatie betreft de uiteenlopende vorm van de vruchten. Daarbij vermeldt hij trouwens ook de variëteit die Von Siebold introduceerde :

"Ces fruits offrent une grande diversité de formes.... La variété ombilicée (*Chaenomeles japonica* var. *umbilicata*) sur laquelle M. Von Siebold a dernièrement attiré l'attention du monde horticole dans le *Jaarboek van de Koninklijke nederlandsche Maatschappij tot aenmoeding van den tuinbouw*.... porte un ombilic en saillie à la couronne. La fleur ne diffère en rien de l'espèce commune. On a remarqué en 1850, que la maturité de ce fruit s'annonce autour des arbres par une délicieuse odeur pénétrante, mais très-diverse de l'odeur de la poire de coing. Tout l'air est embaumé autour de l'arbre et quelques fruits déposés dans un appartement l'aromatisent fortement. Nous avons observé que cette odeur siège uniquement dans l'épicarpe (pelure du fruit) et nullement dans la chair, circonstance essentielle à noter pour la préparation de ratafias au moyen de ces fruits."

Een andere vaststelling betreft het verschil in kwaliteit tussen de vruchten die in België gevonden werden, en deze uit het zuiden van Frankrijk, meer bepaald Lyon, blijkbaar groter en smakelijker:

"Lorsqu'en 1841, nous avions à notre disposition quelques coings du Japon cueillis près de Lyon, nous en avons fait faire de la confiture par le procédé connu de la cuisson dans du sucre, le fruit étant coupé en tranches non pelé et simplement débarassé de ses graines. Cette confiture était délicieuse. Nous engageons nos lecteurs qui les années suivantes auraient des fruits mûrs de cognassier du Japon, de se faire préparer cette friandise."

Dan volgen enkele interessante en verleidelijke recepten, die zeker aanbevolen kunnen worden aan de gelukkige bezitters van één of meerdere vruchtdragende *Chaenomeles*-planten :

"On prépare le jus de coing de la manière indiquée par M. Leperdriel, pharmacien de Paris. On prend cent coings et dix onces d'amandes douces : on râpe les coings et on pile les amandes mondées. On mêle la pâte bien homogène de celles-ci avec la pulpe de ceux-là. On abandonne le tout au repos pour que la défécation se fasse, puis on filtre. Le suc ainsi obtenu est clair et d'un parfum exquis."

"Pour faire le ratafia de coing du Japon, on prend de ce suc et on le mêle à parties égales d'alcool rectifié ou eau-de-vie de Montpellier. On ajoute sur 12 livres de mélange, cannelle fine concassée 3 gros, coriandre concassée 2 gros, girofle 24 grains, macis 1/2 gros, amandes amères 1/2 once. On fait infuser le tout pendant six jours, puis on ajoute du sucre concassé 2 livres 1/2. On filtre à travers une chausse et l'on conserve à l'ombre dans des bouteilles de verre noir ou foncé. Ce ratafia est stomachique, cordial, très-agréable. C'est une bonne liqueur de table."

"Enfin, on peut préparer avec le coing du Japon, de la gelée ou du sirop. Pour le sirop on prend le suc préparé comme nous l'avons dit, soit une partie, sucre blanc deux parties. On fait dissoudre le

sucré dans le suc à 40 degrés de chaleur au plus et quand le tout est dissous, on passe à travers un carré de laine. On laisse refroidir et l'on conserve en bouteilles fermées. Pour obtenir de la gelée, on prend 4 kilog. de coings bien odorants (pas mûrs), 3 kilog. de sucre. On coupe les fruits en tranches, après les avoir essuyés, on fait cuire à moitié dans un peu d'eau, on coule en exprimant le jus, on ajoute le sucre, on clarifie et on rapproche à consistance de gelée. On reconnaît la bonté de celle-ci en laissant un peu de cette liqueur se refroidir sur une assiette. La gelée chaude se passe à travers un carré de laine et se conserve dans des pots fermés. Quand la gelée devient louche par l'addition des blancs d'oeufs nécessaire pour la clarifier, c'est que les coings étaient trop mûrs : il se développe alors du tannin qui coagule le blanc d'oeuf. Le cotignac ou codognac est de la gelée de coing coulée dans des formes à chocolat et rendue plus dure et d'une conservation plus facile par l'exposition à la chaleur d'une étuve."

In Engeland was *Chaenomeles* na 1830 steeds meer als sierplant in tuinen te vinden. Gewoonlijk opgekweekt als struik of geleid als muurbedekking. Ook hier werden de vruchten verwerkt tot gelei. Tijdens de Eerste Wereldoorlog, wanneer er nood was aan nieuwe voedselbronnen, kregen ook de vruchten van *Chaenomeles* meer aandacht. In *Garden shrubs and their histories* (London, 1963), schrijft A.M. Coats hierover het volgende :

"During the First World War, when every source of home-produced food was being investigated, it was decided to put it to the test. Fruits of *C. japonica* and of six different varieties of *C. speciosa* were supplied in 1917 by Mr W.J. Bean of Kew, and made into jelly by the Rev. J. Jacob, of Whitewell Rectory, Whitchurch, Salop, using in each case exactly the same process, and a special tea-party was arranged to sample the results. It was unanimously decided that the japonica jelly was much the best, as good as guava jelly from the

West Indies. The speciosa kinds varied in quality, the least successful being hardly different from wild crabapple jelly."

Zoals eerder aangegeven, is de geur die de rijpe vruchten van *Ch. japonica* verspreiden zeer opvallend. Zeker als deze struiken in groep aangeplant worden. Blijkbaar opvallend genoeg om ook de aandacht van parfumeurs te trekken. Al zoekend via Internet, vond ik bijvoorbeeld volgende informatie :

"Le fort parfum du fruit du cognassier du Japon lui a valu d'être distillé par les parfumeurs. L'essence extraite était nommée "Essence de Cananga" en raison de ses similitudes avec le parfum de l'Ylang-Ylang (*Cananga odorata*)."

Van de tot nu toe vermelde soorten *Chaenomeles* zijn er sedert de introductie in de 19de eeuw tientallen variëteiten geselecteerd en kruisingen gecultiveerd. Ook een aantal variëteiten die intussen enkel nog als naam in een of ander tijdschrift uit deze periode terug te vinden zijn. Zo bijvoorbeeld in *L'Illustration Horticole* (Gent, 1860; Vol. 7, p.69, pl. 260). In deze publicatie van Ambroise Verschaffelt staat er onder de titel "Variétés de Cydonia japonica, ou Coignassier du Japon" volgende toelichting :

"C'est de ces trois variétés que sont nées, soit par croisements, soit par semis directs, les deux variétés que nous avons déjà publiées dans ce recueil, et les trois nouvelles dont nous nous occupons aujourd'hui. Comme les premières, elles ont été gagnées par M. Moerloose, horticulteur, à Ledeborg (lez-Gand), de qui Mad. veuve Papeleu, de la même commune, en a acquis la propriété. Elles sont désormais disponibles pour les amateurs chez cette Dame (qui les a dédiées, comme il est dit plus bas) et chez M. A. Verschaffelt."

Deze tekst verwijst naar de bijhorende illustratie, een litho van de hand van L. Stroobant met de afbeelding van de drie variëteiten in bloei: *Cydo-*

nia japonica var. *Gaujardii*, var. *Papeleui* en var. *Princesse Emile Soutzo*.

Deze oude variëteiten werden intussen vervangen door andere, waarvan men bijvoorbeeld in de *Plantenvinder voor de Lage Landen* een uitgebreide lijst kan raadplegen. De meeste van deze variëteiten zijn blijkbaar te vinden onder *Ch. speciosa* en *Ch. x superba*, een kruising tussen *Ch. speciosa* en *Ch. japonica*. Ze kwamen tot stand in België, Frankrijk, Duitsland, Groot-Brittannië en Amerika. Eén van de weinige nog verder gekweekte oude variëteiten is de *Ch. speciosa* var. 'Moerloosii', gewonnen in België rond 1850. De bloemkleur van al deze variëteiten gaat van hagelwit tot intens signaalrood, met tussendoor alle tinten van roos en rood. Het kunnen zowel laagblijvende als hooggroeiende struiken zijn.

Er kwamen tevens kruisingen tot stand tussen *Ch. speciosa* en *Ch. cathayensis*, met als resultaat *Ch. x vilmoriniana*; of ook tussen *Ch. x superba* en *Ch. cathayensis*, met als resultaat *Ch. x californica*.

De soort *Ch. cathayensis* C.K. Schneid. is bij ons minder bekend, hoewel volgens de *Plantenvinder voor de Lage Landen* toch bij verscheidene kwekers te vinden. Precies door de overvloed aan variëteiten afkomstig van *Ch. speciosa* en *Ch. japonica* komt deze soort in tuinboeken nauwelijks ter sprake. Deze *Ch. cathayensis* werd trouwens pas lange tijd na de andere soorten ingevoerd. Er is geen definitieve datum van invoer vast te stellen. De ene bron vermeldt 1852, een andere 1890. Ook is het niet zeker hoe de plant in Europa terecht kwam.

Dit onduidelijk spoor heeft voor een deel te maken met de dubbelzinnige nomenclatuur, zoals terug te vinden in diverse publicaties. Het lijkt mogelijk dat deze soort meermaals ingevoerd maar telkens opnieuw beschreven werd onder verschillende namen zoals *Cydonia sinensis*, *Pyrus cathayensis*, *Cydonia cathayensis*, enz.

Soms werd een poging gedaan om aan de hand van observatie en vergelijking het raadsel te ontrafelen. Zoals in Curtis's Botanical Magazine (1904), waar de begeleidende commentaar bij Tab. 7988 een duidelijk onderscheid probeert vast te leggen tussen *Cydonia sinensis* en *Cydonia cathayensis*.

Gebied van oorsprong van *Chaenomeles cathayensis* is wel bekend. Deze soort zou inheems zijn in W. Hubei in China. Of Western Hupeh, zoals Ernest Henry Wilson (1876-1930) aangeeft in zijn reisverslag *A naturalist in Western China* (1913). Dit werk is een synthese van zijn reizen in China, in opdracht van de firma Veitch and Sons en het Arnold Arboretum.

Tussen de vele planten die hij in dit gebied zag en verzamelde, vermeldt hij ook twee soorten *Chaenomeles*. Echter enkel als gekweekte plant :

"*Chaenomeles sinensis* with red, and *Chaenomeles cathayensis* with white or blush-white flowers, are commonly cultivated (I, p. 19)3

"The Quince, 'Mu-kua', is commonly cultivated in central China, but less so in the west. The fruits are oiled and kept as ornaments in houses, being appreciated for the fragrant odour. They are also used as medicine. Two species occur : *Chaenomeles sinensis* with nearly round leaves and dark red flowers and *Chaenomeles cathayensis* with elongated leaves and white flowers, flushed pink (II, p. 28)"

Wie ooit deze *Ch. cathayensis* in huis haalt, mag zich verwachten aan een bladverliezende heester tot 3 m hoog met lang scherp gezaagd en aan de onderzijde behaard blad. De bloei in maart-april bestaat uit wit-rose bloemen. Indien er zich vruchten vormen, zijn ze groot, geel en geurend. Deze soort heeft ook doornen, net als *Ch. japonica* en *Ch. speciosa*.

Wie zich laat verleiden door de Sierkwee, zal iedere lente opnieuw verast worden door een overvloed aan opvallende bloemen, die in ongesteelde tuilen aan de lange, soepele takken verschijnen. Vooral de variëteiten met rode bloemen trekken, op een tijdstip wanneer vele andere struiken of bomen nog geen blad gevormd hebben alle aandacht. Afhankelijk van de groeihogte, kan *Chaenomeles* op verschillende wijze in de tuin aangewend worden. Als solitair of opgesteld in de border tussen andere struiken, maar zeker ook als leiplant. Het is een winterharde, bladverliezende heester, die niet alleen in de lente maar ook later op het jaar met haar geurende vruchten menig voorbijganger zal weten te verleiden ...

Bibliografie

- Aiton, W. (1811). Hortus Kewensis. London.
Boom, B.K. (1980). Nederlandse dendrologie. Wageningen.
Campbell-Culver, M. (2001). The origin of plants. London.
Coats, A.M. (1963). Garden shrubs and their histories. London.
Coats, A.M. (1969). The quest for plants. London.
Cox, E.H.M. (1945). Plant hunting in China. London.

Desmond, R. (1977). Dictionary of British and Irish botanists. London.
 Fisher, J. (1989). The origins of garden plants. London.
 Goodman, G.K. (1986). Japan, the Dutch experience. London.
 Gorer, R. (1978). The growth of gardens. London.
 Hobhouse, P. (1994). Plants in garden history. London.
 Krüssmann, G. (1965). Die Laubgehölze. Berlin.
 Mabberley, D.J. (1990). The plant-book. Cambridge.
 Mussche, J.H. (1817). Hortus Gandavensis. Gent.
 Parmentier, J. (1808). Catalogue des plantes... Brussel.
 Phillips, R. en Rix, M. (1989). Bloeiende heesters. Utrecht.
 Reyment, R. (2002). Carl Peter Thunberg (1743-1828). Uppsala.
 Stafleu, F.A. (1971). Linnaeus and the Linnaeans. Utrecht.
 Stearn, W.T. (1999). John Lindley (1799-1865). Woodbridge.
 Stuart, D. (2002). The plants that shaped our gardens. London.
 Tchernaja, T.A. (2002). Japanese botanical art... St. Petersburg.
 Thunberg, C.P. (1784). Flora Iaponica. Lipsiae.
 Vandamme, L. e.a. (1997). Uitgelezen bloemen. Brugge.
 Van Hulthem, K. (1817, 1837). Discours sur l'état ancien et... Gent.
 Von Siebold, P.F. (1845). Kruidkundige naamlijst... Leiden.
 Von Siebold, P.F. (1856). Catalogue raisonné... Leiden.
 Wilson, E.H. (1913, 1986). A naturalist in western China. London.
 Wilson, E.H. (1916, 1988). Plantae Wilsonianae, Vol. II. Portland.

La Belgique horticole. (1851). T. I. Liège.
 Curtis's Botanical Magazine. (1803, 1884, 1904). London.
 L'illustration horticole. (1860). Gent.
 Messenger des sciences et des arts. (1823, 1826). Gent.
 Plantenvinder voor de lage landen. (1995, e.v.). Zutphen.
 Sertum Botanicum. (1832). Vol. 4. Brussel.

P.S. : Met dank aan de Heer L. Debersaques, bibliothecaris van de K.M.L.
 P - Floraliën, voor het raadplegen van enkele werken uit de collectie.

Een heuglijke dag...

L.Havik

Ja... nee... of toch, het moet een vlijmscherpe geest geweest zijn om erop te komen om zo'n expeditie uit te dokteren. Bovendien moet je het lef hebben om zoiets ter tafel te leggen, het te bepleiten, er het fiat voor te krijgen en het nog te organiseren ook. Enfin, je moet het maar in je kop krijgen.

U, Beste Lezers, gaan we niet langer in ondraaglijke en nodeloze spanning houden, maar het gaat om het u rechtuit te zeggen over een roemruchte stad van gerenommeerde vechtjassen. Een rebelse stad "die Koningen deed beven" en waarvan Charles-Quint himself zei : "qu'il pouvait metre Paris dans son gant" (Gand).

Historische uitspraken opgetekend voor en doorgegeven aan het nageslacht. Die stad gingen we eens van dichterbij verkennen.

Zowat dertig roekeloze waaghalzen - sommigen spraken van avonturiers - zijn komen opduiken aan de voet van het standbeeld van Jacob Van Artevelde (nog zo'n opstandeling) om deze hachelijke tocht - dat had men ons tenminste wijsgemaakt - te ondernemen.

De ontdekkingsreis werd ingeleid door een meer dan liefvallige dame - waarschijnlijk om er de moed in te houden - die héél veel in haar mouw had (Piet deed droog opmerken dat het "mars" moest zijn).

Ze heeft ons volgepropt met haar onuitputtelijke kennis over de diverse bouwstijlen en onze aandacht gevestigd op menig detail kenmerkend voor elke "époque"... Het verschil tussen een Louis XIV, XV en XVI, een barok of een rococo, het hield voor ons geen geheim meer in ... dachten we althans.

Het opvallende "Toreken" was zelfs een hoofdstuk apart.

Na deze hors-d'oeuvre zijn we de eigenlijke tocht begonnen.

Behoedzaam zijn we de Vrijdagmarkt - zo heet dit glorierijke plein - waar zoveel heuglijke gebeurtenissen zich hebben voorgedaan, overgestoken richting hart van Gent, ook wel de Kuip genaamd, het onbekende tegevoel.

Behoedzaam was hier niet overdreven, we konden ons aan alles verwach-

ten. Piet deed er nog een schepje bovenop met het verhaal dat zijn eigenste Opa in zijn jongensjaren nog langs Vlaamse wegeltjes een kapelletje wist staan met op het fronton de tekst : "Van de Noormannen verlos ons, Heer". Die kerels moeten hier eeuwen geleden in onze contreien nogal huis hebben gehouden... dus opletten geblazen. Achteraf beschouwd liep het allemaal zo'n vaart niet, integendeel.

Op de Korenmarkt aangekomen zag het er allemaal zeer geciviliseerd uit. Terrasjes met kleurrijke parasols met daaronder vrolijke knapen en ditto meiden genietend van een lekker fris biertje, of roomijs met chocolade, of nog een taartje met slagroom, crème fouettée of chantilly al naar keuze. Het heeft ons voor de rest van de dag gerustgesteld.

Manmoedig, aan al deze verleidingen weerstaand, zijn we verder opgemarkeerd de Veldstraat binnen. We zeggen en schrijven "Veldstraat", maar laat u niet misleiden, er valt daar geen grassprietje te bespeuren, laat staan sappige, zompige meersen, weilanden, of andere typische dingen van "den buiten". Daarentegen hebben we, zeer uitzonderlijk, het prachtige Hôtel de Maître "D'Haene-Steenhuysen", waar "Lowie Die Zwiet" in angst en spanning zijn honderd dagen (waar hebben we dat nog gehoord ?) heeft doorgebracht, mogen betreden.

Dit 18de-eeuwse herenhuis is ontstaan door samenvoeging van later verworven naastliggende panden en is alzo uitgegroeid tot het indrukwekkendste "Stadspaleis" van Gent.

Het is een juweel van een gebouw. Over een kleinood gewagen zou hier absoluut misplaatst zijn. De interieurschilderingen zijn ontworpen en uitgevoerd door Van Reyschoot. Het stucwerk in de achthoekige vestibule stelt een zoenoffer voor met symbolen voor Gerechtigheid, Kracht en Overwinning.

De trapzaal is overrompelend machtig. Op éénzelfde oppervlak en volume kan men evengoed een appartementsgebouw van tien - laten we het bij zes houden - flats inplanten. Het ganse complex wordt feilloos gerestaureerd onder deskundige leiding en toezicht van de stedelijke dienst Monumentenzorg.

Het zal nog een tijd duren eer de talloze vertrekken, salons en kamers, waaronder één met alkoof... kortom, wie de hele zaak wil uitspitten kan zich voor een krats een uiterst gedetailleerd boekje "Werken aan het Hôtel D'Haene Steenhuyse" aanschaffen.

Het daar rechttegenover liggend herenhuis "Arnold Vanderhaeghen" is eveneens, alhoewel kleiner dan voorgaande, een parel aan de Gentse Kroon

van wat men ook de patriciërswoningen placht te noemen.

Het is slechts gedeeltelijk toegankelijk wegens - hoe kunt u het raden - restauratiewerken, ditmaal ressorterend onder de directie van de dienst Cultu-
rele Zaken.

De prachtige Chinese kamer (ik tijpte : zaal !) en de geëxposeerde wandta-
pijten laten voor de toekomst meer dan het beste verhoppen.

Als orgelpunt van deze wondere uitstap doorheen de Trotse Stede hebben
we het Belfort - waar eens Klokke Roeland met de bronzen stem hing - be-
klommen... met de lift. Samen met de stoere stenen wachters hebben we als
echte routiniers den einder, op zoek naar het minste onraad, zorgvuldig af-
gespeurd om vervolgens indiscreet de dakterrassen - loodrecht onder ons -
met de telescoop af te gluren. En warempel, we ontdekten een vermaard
professor "verdoken voor 't gestraal " (G.G.) - 't was een hete namiddag -
tussen het gebladerte van een collectie niet alledaagse, deskundig uitgeko-
zen exotische en inheemse planten, rustig en stijlvol zoals het een gentle-
man betaamt, te genieten van een overheerlijk kopje hete thee.

Wat je toch allemaal door zo'n zienbuis aan de weet komt.

Toen we ganse buurt bespioneerd hadden zijn we als een bende kwajongens
holder de bolder via de ontelbare traptreden naar beneden gestormd.

Ter hoogte van de beiaard kregen we zes bulderende klokslagen om d'oren.
We kreunden onder het helse lawaai. 't Was als een welverdiende straf voor
al de indiscreties van daarnet.

Zo zijn we dan toch, behouden en wel zonder verdere kleerscheuren op de
begane grond terecht gekomen.

Hier eindigde niet alleen onze merkwaardige en avontuurlijke verkennings-
tocht doorheen de stad met de drie torens, maar eveneens het aartsmoeilijk
na te vertellen exploat.

Uiteindelijk hadden we weer eens een fascinerende middag beleefd zoals je
die maar kunt meemaken op stap
met "De Vrienden van de Plantentuin".

TUINEN EN ANDER MOOIS IN MEETJESLAND

Zaterdag 14 juni 2003

Karel Reusens en Hilde Mortier

Op zaterdag 14 juni trekken we erop uit en verkennen we drie tuinen in het Meetjesland.

Onze eerste tuin is Bijsterveld in Assenede.

De omwalde hoeve Bijsterveld bestond reeds in de 15^e eeuw en lag toen in de nabijheid van de cisterciënzerinnenabdij van Oosteeklo. De hoeve ligt midden in een zeldzaam ongerept stuk Meetjesland, met typische populierdreven.

De wal, die afgeboord is met majestueuze knotwilgen, omringt de romantische binnentuin van ca 1 ha. Het oorspronkelijke boeren erf werd in 1988 door kunstenaar Nina Balthau omgevormd tot een romantische tuin met diverse kamers, allemaal gekenmerkt door een samenspel van beukenhagen, buxushaagjes en rozen. Meerdere partijen hydrangea's, blauweregens, arcades van kamperfoelie en diverse soorten clematis harmoniëren met de oude hoefmuren.

De tuin werd nog uitgebreid met kamers buiten de wal waarin rozen en fruitbomen de hoofdrol spelen.

Na het bezoek aan deze tuin gaan we de innerlijke mens vegetarisch versterken in een taverne met een prachtig uitzicht op de polders.

In de namiddag staan nog twee tuinen op het programma.

Een nog jonge tuin, ongeveer 2000 m² groot, die door de eigenaars zelf met veel enthousiasme werd aangelegd, enkel met hulp van een tuinarchitect voor het uittekenen van de lijnen. De beplanting is door de eigenares, Anneke Meinhardt, eigenhandig gestekt, gezaaid en gekweekt.

De voortuin valt op door een strak geometrisch patroon, zijn vijver, veel rozen en wintergroen.

De achtertuin is verdeeld in drie kamers. We ontdekken er verschillende borders op kleur, een serre met groentetuin en 'buxuskippen'. Een prieel met uitzicht op de tuin is het eindpunt van de lengteas.

De tuin van onze goede vriend, gids, vijver- en kuipplantenkenner Roger Laureyns werd eigenhandig ontworpen en aangelegd in 1974. Het hart van de tuin is de vijver. In een tuin van bijna 2000 m² is een vijver van ongeveer

100 m² een manier om open ruimte te scheppen. Waterlelies, waterdrieblad en gele lis toveren de kunstige vijver om een prachtige waterbiotoop. De reiger is echter niet welkom, en de massa's eenden zijn geen gewenste gasten. Bij Roger kan je proeven van een groene tuin. Hagen zijn gekozen in groenblijvende struiken. Een 33 jaar oude metasequoia steelt de show. Men vindt er inspiratie voor bodembedekkers, stuiken, bomen, mediterrane potplanten. Achter in de tuin was er een groentetuin. Nu is dat een formeel aangelegd "hoekje" geworden met vaste planten.

Roger en zijn vrouw Iris hebben hun plantenhart verloren in de Provence, en hebben in hun tuin plaats gemaakt voor de judasboom en planten van de zonerioosjesfamilie. Potten met brugmansia, camelia en oleander vullen in de zomer de warme plekjes van de tuin en de terrasjes, en in de winter mogen ze, gekortwiek, de slaapkamers van de uitgevlogen kinderen bevolken. Op het einde van de tuin begint het Oostveld, waar we kunnen turen over de velden tot in Lembeke.

Roger zal ons veel vertellen en de tijd zal te kort zijn.

Praktisch:

We vertrekken om 9 u 30 met de bus aan de Plantentuin. Terugkeer omstreeks 18 uur.

Inschrijving is noodzakelijk en gebeurt vóór 5 juni door overschrijving van € 27,00 per persoon op rekening 001-1192154-03 van de Vrienden van de Plantentuin, met als mededeling Meetjesland + naam + aantal personen. **Opgelet:** het aantal deelnemers is beperkt tot de eerste 50 inschrijvingen via overschrijving.

In de prijs is begrepen: de toegang tot de tuinen, de busreis, een warme vegetarische schotel met 1 water of pils.

Weetjes uit de Plantentuin

De jonge planten van de Reuzenwaterlelies in de Victoriakas zijn goed aan de groei. Hopelijk hebben we deze zomer weer een aantal mooie exemplaren, om tijdens de Gentse feesten aan het vele publiek te tonen.

Uitstap Gaasbeek – Groenenberg

Zaterdag 28 juni 2003

Ferdinand Cobbaut

Dit jaar bezoeken we de groene ziel van Vlaams-Brabant.

Twee parken. Twee kastelen. Plus honderden paleizen die de natuur bouwde. Zo begint de infobrochure van het gebied, Gaasbeek – Groenenberg. Het park Gaasbeek is een ode aan bos en water, mooie vergezichten en intieme hoekjes. Het kasteel een zeer mooi slot dat de tand des tijds moeiteloos heeft doorstaan. De eerste burcht te Gaasbeek zou rond 1240 gebouwd zijn, en sindsdien heeft men de omgeving blijvend verfraaid, er zijn talrijke landschapsarchitecten hun ideeën komen uitwerken, waardoor het domein echt schitterend is. Heel veel solitaire beuken met rododendrons. In de bossen treffen we verschillende knaagdieren, roofvogels, wezels, vossen, mooi zingende zangvogels en zo veel meer.

De beide parken zijn met elkaar verbonden en een mooie wandeling is reeds uitgestippeld.

Het kasteel zelf zullen we bezoeken met een gids. De 16 rijk aangeklede kamers herbergen een belangrijke verzameling kunst en historische voorwerpen. Voor de innerlijke mens wordt ook gezorgd. Wie wil kan zelf broodjes en drank meebrengen. Er is in de nabijheid van het park ook mogelijkheid om een kleine snack te eten, of een frisse pint te drinken. Wie deze optie kiest verliest natuurlijk een stukje tijd die hij anders zalig kan verpozen in het park.

In het park van Gaasbeek is er ook een museumtuin. Deze tuin met een oppervlakte van anderhalve hectare, herbergt een enorme collectie van planten. De verzameling van groenten, kruiden, heesters en bomen die hier geplant zijn konden we reeds rond 1900 terugvinden in grote tuinen. De planten worden nog steeds op dezelfde manier verzorgd als toen. We zullen gedurende 2 uur een rondleiding krijgen door een gids die hier alles van af weet. Ik denk dat we heel wat zullen bijleren die dag alsook dat we heel veel mooie dingen zullen zien.

Een echte aanrader zo'n uitstap met de Vrienden van de Plantentuin.

Uitstap Gaasbeek – Groenenberg

Kort samengevat.

Zaterdag 28 juni 2003

Vertrek om 8.45u aan de ingang van de Plantentuin.

Terug aan de plantentuin omstreeks 19.00u

Inschrijven door overschrijving van 20,00 euro op rekening

001-1192154-03 van de Vrienden van de Plantentuin

p/a Willy Maststraat 51 9032

Wondelgem. Met als mededeling GAASBEEK + naam+aantal personen

Inschrijven ten laatste op 13 juni 2003

Weetjes uit de Plantentuin

De directie van de Plantentuin heeft ervoor geopteerd om de rotstuin dit voorjaar niet aan te planten. De lege vakken zal men gedurende de hele zomer leeg (dit wil zeggen onkruidvrij) proberen te houden. Er woekerde hier namelijk de voorbije jaren veel onkruid. Om dit probleem zo grondig mogelijk aan te pakken, is een jaartje braak leggen geen slecht idee. Volgend jaar zullen we des te meer van deze afdeling kunnen genieten.

Lentedag

13 april 2003

L. Havik

De zon zat uit, de lucht was azuurblauw, de temperatuur 'just van zoute' afijn aan positieve aprilgril – bestaat dat ook al?

De hardrijders van Paris – Roubaix konden hun hartje ophalen en traptten de ziel uit het lijf op de kilometers lange "kinderkopjes" of waren het "des crânes de belles-mères"... Intussen werd er in ons eigenste palmarium druk gemarchandeerd. Bij tientallen gingen de meeste merkwaardige plantjes over den toog als waren het zondag-ochtend-warme-broodjes voor ontbijt. En het bleef niet bij boterkoeken alleen.

We noteerden een stand met, ruw geschat vijftien verschillende plantjes. Achter de keuzerijke toog stond een jong ding, om te stelen, met naast haar een "loubas" van een kerel die de handen vol had met het aan de man brengen en inpakken van de deskundig uitgezochte koopwaar. Het geheel leek een echte plantenmarkt.

Hoe dichte Goethe het ook al weer "Men rekt en trekt, men klopt en botst, en niets breekt 't is allemaal eerste kwaliteit..."

Iets verderop ontdekten wij een dame, weliswaar iets minder jong, maar bij nader toehoren overgecompenseerd door een verbazingwekkende plantenkennis. Onze groep stond perplex. Met veel moeite hebben we ons van deze stand, en haar dame, losgerukt... We zijn nogal kortademig van nature maar ditmaal ondervonden we aan den lijve wat het betekend; "In ademnood verkeren". Proficiat Mevrouw.

Verder hebben we getracht alle standen aan te doen doch dit is ons slechts gedeeltelijk gelukt. Nochtans zijn we er in geslaagd genoeg kennis te verzamelen en op te slaan om de beurs van volgend jaar te halen. Eén stand nog "hors concours" willen we niet onthouden n.l. de bijzondere stand der proeverijen. Hier gonsde het van activiteit net een bijenkorf. Iedereen wilde wel eens een uitzonderlijk hapje proeven. Hilde, onze specialiste, om toch maar geen namen te noemen, nietwaar Gilberte, had weer eens in haar geheime tuin rondgedwaald en niet alleen zeldzame maar ook uitzonderlijke lekkere eetbare plantjes, die het gehemelte verbijsterde; niet gewoon geplukt maar ook meegebracht onder de vorm van heerlijke toastjes. Komt u volgend jaar terug? Ja toch zeker!

Zaden voor de Vrienden (onze selectie voor 2003)

We hebben weer een ruim assortiment zaden voor onze leden kunnen verzamelen.

Via de ons bevriende tuin Fort Hoofddijk te Utrecht ontvingen we een tiental interessante soorten en ook een pakket van Luc Blontrock dikte de lijst aan.

De hoofdmoot werd ingezameld in onze eigenste hortus door Werner Goesaert.

Werner presteert nu al een paar jaar een halve dag vrijwilligerswerk per week en hij heeft zich kunnen toeleggen op de zaadinzameling en verwerking. Zijn ervaring begint nu volop te renderen: we hebben voor het eerst echt moeten schrappen in de onderstaande lijst om niet in het praktische werk te verzuipen.

U vindt weer een bonte mengeling van soorten, typisch voor onze tuin met z'n uitgebreide collecties.

Onder het thema 'zij die gaan sterven groeten u' hebben wij de zaden ondergebracht van bomen die binnenkort in de tuin zullen gekapt worden (voorafgegaan door een : +

Deze zware ingreep in de bomencollectie zal u wellicht diep in het groene hart raken.

Misschien zegt het u iets om thuis voor een nageslacht van deze interessante soorten te zorgen. Wij zorgen er alvast voor dat er nieuwe exemplaren komen op een verantwoorde plaats in de tuin. Met name op de Systematiek van de tweezaadlobbigen moeten we snelgroeende bomen vermijden: de interessantste soorten zullen we heraanplanten in het arboretum.

Houtige gewassen

1 + *Acer shirasawanum* (Esdoornfamilie - Aceraceae) D

Japanse esdoornsoort met een sierlijk bleekgroen blad

2 *Ampelopsis cordata* (Druivenfamilie - Vitaceae) D

sterkgroeende soort, wijnstokvormig blad en giftig blauwgroene

bessen

3 *Chimonanthus praecox* - Gele winterzoet (gele vorm) (Calycanthaceae)

D

een "Wintersweet" met egaal gele bloemblaadjes
4 + *Cladrastis kentuckea* - Geelhout (Vlinderbloemenfamilie - Fabaceae)
D

halfhoge boom, meestal meerstammig, Wisteria-achtige witte
bloeitrossen

5 *Colutea arborescens* - Europese blazenstruik (Vlinderbloemenfamilie -
Fabaceae) D

halfhoge struik, bleekgroen blad, geel doorbloeiend en later blaas-
vormige peulen

6 + *Diospyros lotus* - Dadelpruim - (Ebenhoutfamilie - Ebenaceae) D
snelgroeende boom, bros hout, blinkend blad, kilo's bittere
oranje vruchtjes (gelei ?)

7 *Eupatorium ligustrinum* (Asterfamilie - Asteraceae) E
ongewone, groenblijvende soort van *Eupatorium* s.l. (nu in *Agera-
tina*)

8 *Indigofera amblyantha* (Vlinderbloemenfamilie - Fabaceae) D
halfhoge elegante heester, fijn gedeeld blad en late bloei met op-
gerichte lila aartjes

9 *Ostrya carpinifolia* - Europese hopbeuk (Berkenfamilie - Betulaceae) D
halfhoge boom met mooie katjes en hopbeldvormige vruchten

10 *Oxydendrum arboreum* (Heidekruidfamilie - Ericaceae) E
kleine boom voor zure bodem, mooi in elk seizoen

11 *Paulownia tomentosa* (Helmkruidfamilie - Scrophulariaceae) E
halfhoge snelgroeende boom met reuze-blad en naakte bloei en
april

12 *Phlomis fruticosa* (Lipbloemenfamilie - Lamiaceae)
lage heester voor volle zon, grijs-viltig blad en stengels, gele do-
venetel-gelijkende bloei

13 + *Pterostyrax hispidus* (Storaxboomfamilie - Styracaceae) D
snelgroeende boom met bros hout, schitterende bloei met hangen-
de wittige trossen

14 *Rosa canina*- Hondсроos (Rozenfamilie - Rosaceae) D
inheemse roos, open struik met enkelvoudige, witte rozen

15 *Rosa moschata* - Muskusroos (Rozenfamilie - Rosaceae) D
hoge, rankende, enkelvoudig witbloeiende roos, sterk, fijne bottels

16 *Sarcococca confusa* (Buxusfamilie - Buxaceae) D
lage groenblijver met geurige witte bloei in winter

17 *Stauntonia hexaphylla* (Augurkenstruikfamilie - Lardizabalaceae) D
groenblijvende klimplant voor beschutte hoek; roomkleurige, geu-
rende bloemen, paarse vruchten

18 + *Zelkova serrata* (Olmenfamilie - Ulmaceae) D
hoge en breeduitgroeende decoratieve boom, ook goed voor bon-
sai

Vaste planten

- 19 *Apocynum androsaemifolium* (Maagdenpalmfamilie - Apocynaceae) D
halfhoge, sterke soort; ijle stengels met op het eind kleine lichtroze bloemen
- 20 *Aquilegia viridiflora* (Boterbloemfamilie - Ranunculaceae) D/E
schattige, lage soort, blauwig blad en groen-bruine bloemen
- 21 *Aralia cachemirica* (Klimopfamilie - Araliaceae) D
forse, decoratieve soort met groot gedeeld blad en ijle witte bloeiwijze
- 22 *Asclepias syriaca* (Zijdeplantfamilie - Asclepiadaceae) D/E
forse soort, rozerode bloeitrossen op hoge, dikke stengels, zijdezachte zaadpluisjes
- 23 *Aster macrophyllus* - Grote aster (Asterfamilie - Asteraceae) E
halfhoge uitstolende Aster met breed, hartvormig blad, sobere en witte bloei
- 24 *Baptisia australis* (Vlinderbloemenfamilie - Fabaceae) E
hoge soort met blauwgroen blad en paars-blauwe lupine-achtige zomerbloei
- 25 *Bryonia dioica* - Heggerank (Komkommerfamilie - Cucurbitaceae) D
klimmer met vlezig-broze stengels, best tegen heesters aangeplant, fijne witte bloei
- 26 *Calalia delphiniifolia* (Asterfamilie - Asteraceae) D/E
halfhoge, stevige, 'nieuwe' soort met dik blinkend blad en sobere witte bloeiaren
- 27 *Campanula alliariifolia* (Klokjesfamilie - Campanulaceae) E
langlevende sterke halfhoge grove soort, doorbloeiende aar met witte klokken
- 28 *Campanula incurva* (Klokjesfamilie - Campanulaceae) E
komische, lage soort: opgerichte wijdopen blauwe klokjes, als pispotjes...
- 29 *Campanula latifolia* - Breed klokje - (Klokjesfamilie - Campanulaceae) E
forse soort met rijzige bloeistengels, wittig tot lila bloemen met omgeslagen kroonbladen
- 30 *Campanula takesimana* (Klokjesfamilie - Campanulaceae) E
woekerende, maar prachtige soort, met grote, buisvormige, witte klokken
- 31 *Carex grayi* (Cypergrassenfamilie - Cyperaceae) E
halfhoge soort, onopvallende groene bloei, decoratieve vruchtjes
- 32 *Cynara cardunculus* - Kardoen (Asterfamilie - Asteraceae) E
ruesachtige decoratieve en eetbare soort met zilverkleurig blad en arti-

sjokvormige bloei

33 *Cucubalus baccifer* - Besanjelier (Anjerfamilie - Caryophyllaceae) E
rankende anjer...!, onopvallende witte bloei en zwarte bessen

34 *Chenopodium bonus-henricus* - Brave Hendrik - (Ganzenvoetfamilie - Chenopodiaceae) D/E

grove, sterke bladplant, voorloper/alternatief voor onze spinazie

35 *Digitalis ferruginea* (Helmkruidfamilie - Scrophulariaceae) E
vaste plant! zaaien vanaf maart, tot 1 m hoge, roestkleurige bloei in zomer

36 *Digitalis ferruginea* 'Gigantea' (Helmkruidfamilie - Scrophulariaceae) E

een selectie van de vorige, maar groter, in alle opzichten

37 *Digitalis lutea* - Geel fingerhoedskruid - (Helmkruidfamilie - Scrophulariaceae) E

goed doorlevende, wintergroene soort, kleine gele bloemen, 70 cm

38 *Digitalis parviflora* (Helmkruidfamilie - Scrophulariaceae) E
halfhoge soorlevende soort, behaarde stengel en rood-bruine bloei

39 *Euphorbia coralloides* (Wolfsmelkfamilie - Euphorbiaceae) E

halfhoge soort, smal blad en overvloedige geelgroene bloei, zelfzaaiend

40 *Gentiana asclepiadea* - Wilgbladgentiaan (Gentiaanfamilie - Gentianaceae) D

forse gentiaan met lang, smal blad en overhangende bloeistengels, voorjaar, blauw
41 *Geum rivale* - Knikkend nagelkruid (Rozenfamilie - Rosaceae) D

schattige lage soort, ruige bladrozet met erboven de neerkijkende roze-rode bloemen

42 *Iris sibirica* (Irisfamilie - Iridaceae) D/E

ijzersterke soort voor droge en vochtige bodem, 70cm hoge bloeistengel, paarse bloem

43 *Hibiscus ludwigii* (Kaaesjeskruidfamilie - Malvaceae) E

terras/kamerplant, opgaand, mooi gelobd blad en gele bloei

44 *Kirengeshoma palmata* Japanse wasbloem (Hydrangeafamilie - Hydrangeaceae) D/E

hoge, statige soort; groot, gelobd blad met in zomer donkere bloeistengels met gele bloei

45 *Lathyrus aureus* (Vlinderbloemenfamilie - Fabaceae) E

halfhoge, langlevende soort met oranje-gele bloei

46 *Lathyrus vernus* - Voorjaarslathyrus bleekroze vorm

(Vlinderbloemenfamilie - Fabaceae) E

lage voorjaarsbloei, elegante blaadjes en teerroze vlinderbloem-tjes

- 47 *Leonurus cardiaca* - Hartgespan - (Lipbloemenfamilie - Lamiaceae) E
hoge sobere plant, getand blad, kleine wittige bloemen, geneeskrachtig
- 48 *Lobelia fulgens* (Klokjesfamilie - Campanulaceae) E
halfhoge soort voor vochtige bodem, stralend rode bloemen
- 49 *Mimulus cardinalis* (Helmkruidfamilie - Scrophulariaceae) E
opgaande, hoge soort; langbloeïend, rood; voor vochtige plaats
- 50 *Origanum rotundifolium* (Lipbloemenfamilie - Lamiaceae) D/E
schattige, lage plant voor goed gedraineerde, zonnige plaatsjes, hopbelvormige bloei
- 51 *Penstemon digitalis* (Helmkruidfamilie - Scrophulariaceae) E
winterhard! robuuste plant, lavendelpaarse buisvormige bloemen
- 52 *Platycodon 'Shell Pink'* - Ballonbloem (Klokjesfamilie - Campanulaceae) D/E
lila vorm van de langlevende soort, ranke stengels met 'opgeblazen' bloemen voor het opengaan
- 53 *Platycodon 'Alba'* - Ballonbloem (Klokjesfamilie - Campanulaceae) D/E
witte vorm van de langlevende soort, ranke stengels met 'opgeblazen' bloemen voor het opengaan
- 54 *Polemonium brandegii* (Vlambloemfamilie - Polemoniaceae) E
tere, halfhoge soort, kortlevend; fijn ingesneden blad, lichtgele buisvormige bloemen
- 55 *Polygonatum odoratum* - Welriekende salomonszegel (Meiklokjesfamilie - Convallariaceae) D
lage, schattige soort, groeit langzaam maar zeker tot een bodembedekkende kolonie
- 56 *Salvia forsskaolii* (Lipbloemenfamilie - Lamiaceae) E
sterke soort voor een droge bodem, zware bladrozet, paars-roze bloemen op steel van 80cm
- 57 *Salvia pratensis* - Veldsalie (Lipbloemenfamilie - Lamiaceae) E
sterke plant, met gevulde wortelrozet van lange bladeren, 1m hoge, paarse bloeiaar
- 58 *Scabiosa argentea* (Kaardebolfamilie - Dipsacaceae) E
hoge, elegante soort; grijzig, gedeeld blad, wittige bloei, voor warme standplaats
- 59 *Scutellaria galericulata* - Blauw glidkruid - (Lipbloemenfamilie - Lamiaceae) E
lage soort, fijne weefplant, ietwat warrige groei en blauw-paars doorbloeïend
- 60 *Stachys officinalis* - Betonie (Lipbloemenfamilie - Lamiaceae) E
sterke, statige soort met bladrozet en 1m hoge rood-paarse bloeiaar
- 61 *Tamus communis* - Spekwortel (Yamswortelfamilie - Dioscoreaceae) D
klimmer, blinkend spiesvormig blad, onopvallende bloei, helderrode

vruchten

- 62 *Thalictrum speciosissimum* (Boterbloemfamilie - Ranunculaceae) E
hoge, sterke soort, grijsbewaasd, gelige bloemtrossen
- 63 *Umbilicus rupestris* (Vetplantenfamilie - Crassulaceae) E
minisoort met vlezig blad en witte bloeiaartjes, matig winterhard
- 64 *Veratrum album* (Melanthiumfamilie - Melanthiaceae) D
forse, hoogdecoratieve plant ; zware, monumnetale bladrozet en statige bloeitoorts
- 65 *Vincetoxicum scandens* - Klimmende engbloem - (Zijdeplantfamilie - Asclepiadaceae) D/E
windende soort, tot 1.2m, spits blad en bruinige bloemen

Bollen, knollen & rhizomen ...

- 66 *Allium flavum* - Gele look (Lookfamilie - Alliaceae) D/E
zeldzame geelbloeiende looksoort, laag, met losse bloeiwijze
- 67 *Anthericum liliago* - Grote graslelie (Grasleliefamilie - Anthericaceae) D
hoge soort met maagdelijk wittebloemen op de bloeistengel
- 68 *Asphodelus fistulosus* (Asfodelusfamilie - Asphodelaceae) D/E
kortlevend & zelfzaaiend, blad als bieslook, licht roze bloei
- 69 *Bulbine annua* (Asfodelusfamilie - Asphodelaceae) E
als een kleine bieslook, stralend gele bloei, zelfzaaiend
- 70 *Cyclamen hederifolium* (Sleutelbloemfamilie - Primulaceae) D/E
winterharde lage soort; ideaal op voet van struiken of boom, zelfzaaiend
- 71 *Eremurus himalaicus* - Naald van Cleopatra (Asfodelusfamilie - Asphodelaceae) D
architecturale soort, stervormig wortelgestel, forse bladrozet met de dikke, 1m hoge bloeiaar
- 72 *Galtonia candicans* -Kaapse lelie(Hyacintfamilie - Hyacinthiaceae) E
fors bolgewas, matig winterhard, in zomer hoge bloeistengel met fraaie, hangende, witte bloemen
- 73 *Galtonia viridiflora* - Groene Kaapse lelie(Hyacintfamilie - Hyacinthiaceae) E
fors bolgewas, matig winterhard, in zomer hoge bloeistengel met fraaie, hangende, witte bloemen
- 74 *Lilium formosanum* (Lelifamilie - Liliaceae) D
zeer hoge, gemakkelijk te kweken lelie, witte bloemen met roze-bruine buitenzijde, geurend
- 75 *Muscari latifolium* - Brede druifhyacint (Hyacintfamilie - Hyacinthaceae) D

lage decoratieve soort, mogelijks niet voldoende winterhard, typische tros blauwe bloemen

76 *Tigridia pavonia* - Tijgerbloem (Irisfamilie - Iridaceae) E
exotisch ogende soort; zwaardvormig, geknikt blad; grote rode bloem met gele en bruine accenten

Tweejarigen

77 *Oenothera 'Sunset Boulevard'* (Teunisbloemfamilie - Onagraceae) C
kortlevende, zelfzaaiende cultivar in warme oranje-rode zonsondergangtinten

78 *Onopordium illyricum* (Asterfamilie - Asteraceae) C
zeer hoge, smalle, grijsbladige, distelige, volle zon

79 *Salvia sclarea* - Muskaatsalie, Scharlei - (Lipbloemenfamilie - Lamiaceae)

forse plant, spectaculaire bloeiaar in pasteltinten, geurend C

80 *Tragopogon porrifolius* - Paarse morgenster (Asterfamilie - Asteraceae) C

oud eetgewas (wortel), 1m hoge plant, smal, met grasachtig blad, paarse bloemhoofdjes

Eenjarigen (= hier geteeld als eenjarigen !)

81 *Fibigia clypeata* (Kruisbloemenfamilie - Brassicaceae) A
laag zaaiengewasje, blauwgrijs, viltig en met mini judaspenningvruchtjes

82 *Ricinus communis 'Sanguineus'* - Rode wonderboom (Wolfsmelkfamilie - Euphorbiaceae) B

forse en decoratieve bladplant voor perken, rooddoorlopen; zeer giftig in alle delen

A : ter plaatse zaaien in voorjaar

B : ter plaatse zaaien, vanaf half mei, of voorzaaien in koude kas

C : ter plaatse of in potjes zaaien in juli, bloei in volgend jaar

D : koudkiemers, onmiddellijk zaaien in koude kas, verspenen, afharden en uitplanten

E : zaaien in lente, verspenen en uitplanten

Nieuwe leden

Met deze lijst kan u ook op pad om leden te werven. Wie u overtuigd hebt lid te worden kan nog meegrabbelen in de zadenvoorraad.

Hoe bestellen

U kan gratis bestellen, maar vergeet niet een aan uzelf gerichte en gefrankeerde envelop toe te voegen (0.42 EURO). Niet-leden kunnen enkel van dit aanbod genieten als ze zich alsnog lid maken. Zij worden dan als nieuw lid voor 2003 opgenomen (zie tijdschrift voor info lidmaatschap).

Strookje afknippen en opsturen naar

De Vrienden van de Plantentuin, Ledeganckstraat 35, 9000 Gent.

LET OP !!! De leden die hun boekje niet willen stuk maken, kunnen best deze bladzijde kopiëren

"-----"

(Naam en adres)

Ik wens volgende soorten, (enkel nummer noteren): / / / / / (maximum 6 soorten)

Eventuele vervangers bij uitputting voorraad: / / / / / / / / / / /

Ik ben wel / nog niet lid (doorhalen wat niet past)

Naam :

Adres :

Ik voeg hierbij een omslag met mijn adres en een losse postzegel van 0.42 EURO

Beschermende en Steunende leden 2002

Onze uitdrukkelijke DANK willen we elk jaar, en met veel overtuiging herhalen : aan AL ONZE LEDEN !

Een groot aantal van deze leden kan en wil graag een extra bijdrage schenken aan onze Plantentuin, en deze personen worden hier zeer expliciet heel eventjes in het zonnetje gezet.

Uw bijdragen, klein of groot, betekenen een **zéér** belangrijke steun, zowel financieel als moreel, voor het Bestuur van de Plantentuin.

Onze middelen zijn echt niet ruim, we proberen om spaarzaam om te gaan met dit beperkte budget, en elke bron van extra inkomsten en hulp zijn en blijven bijzonder welkom !

Naast uw bijdrage kan ook uw **actieve hulp** als vrijwilliger mogelijk een belangrijke bijdrage betekenen voor de goede werking van onze Plantentuin.

Kom u melden bij onze hortulana, Mevr. Chantal Dugardin (tel. 09 - 264 5073) !

Uw hulp, onder de diverse vormen, wordt ten **zeerste** geapprecieerd, door het Bestuur van de Plantentuin, de Faculteit Wetenschappen, de Universiteit !

DANK !

Mevr. M. Acke 9940 Evergem

Mevr. I. Anteunis 9000 Gent

Mevr. C. Ardinois 9270 Laarne

De H. & Mevr. Arts - Hofman 9300 Aalst

De H. F. Beke 9000 Gent

De H. & Mevr. Biebauw - Cools 9000 Gent

De H. W. Blancquaert 9290 Uitbergen

De H. L. Blontrock 8904 Boezinge

Mevr. K. Bonte 9830 Sint-Martens-Latem

Mevr. M. Borms 9991 Adegem

De H. & Mevr. Bossant - Herinckx 9000 Gent
 De H. & Mevr. Boulvain - Hebbelinck 9051 Afsnee (Gent)
 Mevr. E. Bracke 9032 Wondelgem
 Mevr. G. Bracke 9000 Gent
 Mevr. J. Bracke 9270 Kalken
 Mevr. V. Bras 9000 Gent
 Mevr. J. Breemeersch 9000 Gent
 Mevr. J. Brouckaert 8870 Izegem
 Mevr. L. Burghgraeve 9920 Lovendegem
 De H. & Mevr. Buysse - Bruggeman 9031 Drongen (Gent)
 De H. & Mevr. Camelbeke - Huyvaert 8501 Heule (Kortrijk)
 De H. K. Camelbeke 3150 Wespelaar (Haacht)
 De H. & Mevr. Carbonelle - Van der Eecken 9820 Merelbeke
 De H. H. Claeys 9050 Ledeberg (Gent)
 De H. & Mevr. Claeysens - Van Lierde 9000 Gent
 Mevr. C. Claus 9032 Wondelgem
 De H. F. Cloquet 9820 Merelbeke
 De H. F. Cobbaut 9000 Gent
 De H. L. Cobbaut 9032 Wondelgem
 Mevr. L. Cocquyt 9052 Zwijnaarde (Gent)
 Mevr. L. Colin 9032 Wondelgem
 De H. M. Colin 9032 Wondelgem
 Mevr. G. Comhaire - Neyt 9000 Gent
 Mevr. S. Cooreman 9120 Vrasene
 Mevr. I. Coppens - Buyl 9230 Massemen
 Mevr. C. Coppens 9000 Gent
 De H. & Mevr. Cornelis - De Puydt 9810 Nazareth
 De H. Cornelis 9050 Ledeberg (Gent)
 De H. W. D'Haese GA 30605 Athens (USA)
 Mevr. S. Daele 9920 Lovendegem
 De H. J. Danckaert 9051 Sint-Denijs-Westrem
 De H. P. Danneels 9031 Drongen
 Mevr. R. De Baets 9000 Gent
 Mevr. M.L. De Beer 9860 Scheldewindeke
 De H. F. De Boever 8500 Kortrijk
 Mevr. A. De Brauwier 9000 Gent
 De H. M. De Cleene 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 De H. E. Declerck 9032 Wondelgem
 De H. F. De Clercq 9070 Destelbergen
 De H. & Mevr. De Clercq - Vlaminck 9230 Wetteren
 De H. L. De Cock 9270 Laarne
 Mevr. M. De Coninck 8750 Wingene
 Mevr. Y. Deconinck 9060 Zelzate

De H. M. De Cuyper 9810 Nazareth
 Mevr. S. De Dapper 9050 Gentbrugge
 De H. D. De Groeve 9230 Wetteren
 Prof. A. De Leenheer 9052 Zwijnaarde
 De H. & Mevr. De Maertelaere - Desomer 9032 Wondelgem (Gent)
 Mevr. R. Demeulenaere 9050 Ledeberg
 Mevr. S. De Mey 9042 Sint-Kruis-Winkel
 De H. H. De Meyer 9920 Lovendegem
 De H. & Mevr. De Meyer- Ducamp 9052 Zwijnaarde (Gent)
 De H. G. De Mil 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 Mevr. M.J. Dentandt 9000 Gent
 Mevr. H. De Pauw MD 21 228 Catonsville (USA)
 De H. P. De Poorter 9000 Gent
 De H. A. De Proft 9280 Lebbeke
 De H. E. De Regge 9000 Gent
 Mevr. A. Desmet 9000 Gent
 De H. D. De Smet 9000 Gent
 Mevr. G. Desmet 9000 Gent
 De H. R. Desmet 9000 Gent
 Vic. Ph. De Spoelberch 3150 Haacht - Wespelaar
 Mevr. G. De Vos 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 Prof. Devreker 9800 Sint-Martens-Leerne (Deinze)
 Mevr. A. Devriese 8670 Koksijde (Oostduinkerke)
 Mevr. L. De Vylder 8700 Kanegem (Tielt)
 Mevr. D. De Waele 9000 Gent
 De H. E. De Wever 9968 Bassevelde (Assenede)
 Mevr. J. De Wilde 9860 Scheldewindeke (Oosterzele)
 J. De Winter 9860 Oosterzele
 Mevr. E. Dewulf 9051 Sint-Denijs-Westrem (Gent)
 De H. & Mevr. Dhoore - Van Herreweghe 9080 Lochristi
 De H. K. Dierckens 9000 Gent
 De H. R. Dimiaux 9840 De Pinte
 De H. D. Duytschaever 9840 De Pinte
 Mevr. L. Everaert 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 Mevr. T. Everaert 9000 Gent
 De H. H. Evrard 9050 Gentbrugge (Gent)
 De H. D. Geelen 9000 Gent
 De H. & Mevr. Geens - Crauwels 9930 Zomergem
 De H. L. Geiregat 9000 Gent
 De H. E. Geraert 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 De H. & Mevr. Germonpre 9840 De Pinte
 De H. L. Gielen 1820 Melsbroek
 Mevr. Gillis 9052 Zwijnaarde (Gent)

De H. P. Goetghebeur 9000 Gent
 Mevr. A.M. Goossens 9200 Dendermonde
 De H. A. Gorissen 8300 Knokke-Heist
 De H. A. Govaert 9290 Overmere
 Mevr. C. Hoflack 9300 Aalst
 De H. A. Huttert 9830 Sint-Martens-Latem
 Mevr. Chr. Huttert 9830 Sint-Martens-Latem
 De H. W. Keppens 9000 Gent
 Dr. I. Kerremans 9000 Gent
 Dr. T. Knockaert 9000 Gent
 Kon. Dekenij Gent-St.Pieter 9000 Gent
 De H. & Mevr. Lagrou - Duinslaeger 9000 Gent
 Mevr. E. Lamon 9308 Hofstade (Aalst)
 De H. M. Larnuseau 9820 Bottelare
 De H. E. Laroy 9920 Lovendegem
 De H. B. Lemaire 9070 Destelbergen
 Mevr. E. Lenaers 3271 Zichem
 De H. P. Leroy 9300 Aalst
 De H. H. Leyseele 9000 Gent
 Mevr. C. Linseele 9032 Wondelgem (Gent)
 De H. & Mevr. Lootens - Jonckx 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 Mevr. B. Maes 9820 Schelderode
 Mevr. C. Marchal 9000 Gent
 De H. & Mevr. Markey - Van Herzele 9041 Oostakker
 De H. & Mevr. Martens - Demeester 9920 Lovendegem
 Prof. em. J. Maton 9790 Wortegem - Petegem
 De H. E. Meeremans 9800 Deinze
 De H. & Mevr. Meersschaut - Van de Putte 9830 Sint-Martens-Latem
 De H. B. Meganck 1500 Halle
 De H. & Mevr. Makers - De Waele 9800 Deinze
 Mevr. M. Mertens 9000 Gent
 Mevr. C. Meyvisch - Lerouge 9230 Wetteren
 Monumentenwacht O-Vlaanderen 9000 Gent
 Mevr. M.H. Moortgat 9000 Gent
 Mevr. J. Moray 8370 Blankenberge
 Mevr. V. Moray 8620 Nieuwpoort
 De H. P. Mortier 9030 Mariakerke (Gent)
 Mevr. M.-A. Neirinckx 9300 Aalst
 Mevr. M. Neirynck 9000 Gent
 Mevr. L. Parmentier 9820 Merelbeke
 Mevr. Parmentier 9000 Gent
 Dr. A. Peleman 9070 Destelbergen
 De H. & Mevr. Peremans - De Bruyn 2040 Berendrecht

Mevr. M. Peuteman 9000 Gent
 Mevr. M. Phariseau 9030 Mariakerke
 Dr. J. Philippé 9800 Deinze
 De H. A. Philips 9800 Deinze
 De H. P. Pieters 9160 Lokeren
 Mevr. M. Pirotte 9000 Gent
 De H. J. Platteeuw 9032 Wondelgem
 De H. & Mevr. Praet - De Craemer 9052 Zwijnaarde
 De H. G. Pype 8800 Roeselare
 A. Remouchamps 9830 Sint-Martens-Latem
 Mevr. E. Rens 9000 Gent
 Mevr. K. Roels 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 Mevr. G. Rogghe 9090 Gontrode
 De H. & Mevr. Saey - Martens 9041 Oostakker (Gent)
 De H. C. Scheiris 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 Mevr. J. Scupham 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 Mevr. F. Serbruyns 9000 Gent
 Mevr. M. Sercu 9050 Gentbrugge (Gent)
 Mevr. A. Sertin 8570 Vichte
 Mevr. A.L. Simoens 9000 Gent
 De H. & Mevr. Slabbinck - Vanoverveld 9636 Nederzwalm
 Mevr. S. Smeets 9000 Gent
 Mevr. Sonnevile - De Block 9860 Scheldewindeke (Oosterzele)
 De H. H. Steyaert 9820 Merelbeke
 De H. L. Strobbe 9080 Lochristi
 Mevr. V. Strosse 8760 Meulebeke
 De H. M. Suffys 9820 Merelbeke
 Mevr. E. Tamsyn 9900 Eeklo
 Mevr. J. Tassyns 9600 Ronse
 De H. W. Termonia 9600 Ronse
 De H. & Mevr. Theylaert - De Saeger 9000 Gent
 De H. & Mevr. Tuytte - Dhondt 9000 Gent
 De H. L. Van Asch 9050 Gentbrugge
 De H. P.R. Van Assche NL- 4535 BP Terneuzen (NEDERLAND)
 De H. & Mevr. Van Belle 9031 Drongen
 De H. & Mevr. Van Belle - Van Renterghem 9840 De Pinte
 Mevr. Y. Van Breedam 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 De H. S. Van Coppenolle 9060 Zelzate
 Mevr. H. Van Crombrugge 9820 Merelbeke
 De H. D. Vandamme 8930 Lauwe
 De H. J. Van Damme 9820 Merelbeke
 De H. F. Van den Abbeel 9000 Gent
 De H. A. Van den Bavière 9160 Lokeren

Mevr. D. Vandenbroeck 9050 Ledeberg (Gent)
 De H. J. Vandenbulcke 9000 Gent
 De H. G. Vandenbussche 9810 Nazareth
 Mevr. L. Vanderhaeghen 9890 Gavere
 Mevr. A. Van der Straeten - De Meyer 9070 Heusden
 Prof. P. Van der Veken 9052 Zwijnaarde
 Mevr. L. Van de Velde 9000 Gent
 De H. & Mevr. Van de Weghe - Collin 9000 Gent
 De H. G. Van de Woestyne 9000 Gent
 De H. J. Van Eetvelde 9000 Gent
 De H. V. Vanheule 9000 Gent
 Mevr. R. Van Heuveln 9000 Gent
 Mevr. M.J. Van Hoecke 9052 Zwijnaarde
 Mevr. C. Vanhoutte 1700 Sint-Ulriks-Kapelle
 De H. & Mevr. Vanhoutte - Roels 9290 Overmere
 De H. & Mevr. Van Looek 9270 Laarne
 Mevr. E. Van Malderen 9300 Aalst
 Prof. Dr. M. Van Montagu 1050 Brussel
 Dr. E. Van Oostende 9051 Sint-Denijs-Westrem (Gent)
 Mevr. J. Van Outryve 9032 Wondelgem (Gent)
 De H. & Mevr. Van Renterghem 9820 Merelbeke
 De H. E. Van Weymers 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 Mevr. M. Velghe 9090 Melle
 De H. & Mevr. Verbeke - Seeuws 9831 Deurle
 De H. L. Vercammen 9052 Zwijnaarde
 De H. Vercammen 9000 Gent
 Mevr. I. Verdegem 9890 Semmerzake (Gavere)
 De H. M. Vergote 8020 Oostkamp
 De H. P. Vermeire - Ginneberge 9900 Eeklo
 Mevr. S. Vermeire 9971 Lembeke (Kaprijke)
 Mevr. J. Verraes 9270 Kalken (Laarne)
 Mevr. L. Verschaeve NL- 4571 XA Axel (NEDERLAND)
 Dr. H. Verschueren 9031 Drongen
 Mevr. R. Verstraete 8940 Wervik
 De H. L. Vervloesem 2600 Berchem
 Mevr. S. Viaene 9052 Zwijnaarde (Gent)
 De H. H. Walter 9050 Gentbrugge
 De H. A. Waterinckx 9550 Herzele
 De H. G. Willekens 9000 Gent
 De H. R. Willems 9800 Petegem (Deinze)
 Mevr. L. Wuytens 9030 Mariakerke

Sprookje

L. Havik

Zoals alle echte sprookjes begint ook dit verhaal met de magische woorden :

Er was eens ... een boom die stond een heel eind buiten het dorp. Wellicht vanuit een héél ver land komende, had hij eenzaam en alleen, hier in dit vrije land, wortel geschoten en was met de jaren uitgegroeid tot een machtig exemplaar.

Zijn enorme takken wogen zo zwaar door dat ze tot aan de grond reikten zodat je er gemakkelijk kon in klimmen.

Maar niettegenstaande dit uitnodigend gebaar bleef de Boom het ganse jaar door van elk bezoek verstoken.

Nochtans was er een uitzondering, namelijk een jongetje van een jaar of acht die hem regelmatig kwam bezoeken, en dan speelden ze verstoppertje tot groot jolijt van de machtige Boom. En aldus werden zij dikke vrienden.

Maar plotseling kwam het jongetje niet meer en de Boom was zeer bedroefd.

Jaren gingen voorbij, tot op een dag, als komende vanuit het niet, het knaapje er weer stond. De Boom had eerst even moeite om in de tiener het jongetje van weleer te herkennen maar na een poos lukte het hem, en hij zag meteen dat de jongen bedroefd was.

Wat kan ik voor je doen ?, vroeg de bezorgde Boom.

Ach, zei de jongen, een zou zo graag een fiets hebben maar ik heb geen geld om er een te kopen.

De Boom dacht lang na en sprak : geld heb ik niet, maar weet je wat, ik draag merkwaardige vruchten. Pluk ze af, ga ermee naar de markt, verkoop ze, en met dat geld kan je een fiets kopen.

En aldus gebeurde.

Maar weer stond de merkwaardige Boom eenzaam en alleen, en wederom was hij zeer bedroefd.

Tot op een bepaalde lentemorgen er aan de voet van onze Boom een jonge man stond. De Boom herkende in de man het jongetje van weleer en vroeg hem onmiddellijk wat hij voor hem kon doen.

Ik ben ruim twintig, zei de jonge man, en zou graag trouwen, maar ik heb geen huis.

De Boom dacht diep na en zei : weet je wat, zaag mijn enorme takken af, daarmee kan je gemakkelijk een geriefelijk huis bouwen.
En zo geschiedde.

Maar wederom liet de jongen gedurende lange jaren niets meer van zich horen, tot grote droefenis van de Boom.

Toen hij veertig was stond hij er andermaal.
Wat moet je nu weer ?, vroeg de Boom een heel klein beetje kribbelig.
Wel, zei de man, ik ben in de kracht van mijn jaren en zou graag een stuk van de wereld zien. Ik zou een boot moeten hebben maar ik heb weer geen geld, kan je me helpen ?

De Boom dacht na, langer dan gewoonte, en tenslotte zei hij : Zaag mijn stam om en maak er een boot van.
En de ouder en ouder wordende jongen voer op de zeven zeeën, zag de hele wereld, en keerde jaren nadien moe en oud terug naar huis.

Op een dag herinnerde hij zich de prachtige Boom en besloot hem op te zoeken.
De Boom, of liever wat ervan overbleef, was dolblij de oude man terug te zien, maar de oude man bleek een mistroostig mens te zijn.
Boom, zei de man, je hebt mij alles gegeven en toch ben ik geen gelukkig man geworden.

Kom, kom, zei de Boom, rust even uit op mijn oude stronk en leun rustig tegen mijn soepele uitgeschoten twijgen, ik zal je goed omarmen zodat je veilig kunt wegzoemen.
Zo gebeurde, en beiden waren innig gelukkig !

Ho ja, ken je de naam van die merkwaardige boom ?

Geef-e-weg -boom, heet ie.
Zoek hem maar eens op !

Lidgeld 2003

Beste Vrienden,

Mag ik het hier **normaals** herhalen: Uw hulp is écht van groot belang voor de Plantentuin, door uw financiële steun, maar ook en vooral door uw actieve bijdrage aan het onderhoud van deze verzameling van levende planten !

Als u in de tuin wil komen helpen werken, graag een telefoontje naar :

Chantal Dugardin (Plantentuin)
Op het nummer 09 - 264 50 73

Betaling lidgeld ?? !!

In dit nummer vindt u een overschrijvingsformulier (als op uw adresetiket nog steeds "2002" is gedrukt), waarmee u op eenvoudige wijze uw bijdrage voor 2003 kan betalen.

Voor de Plantentuin betekent uw bijzonder gewaardeerde steun een hartverwarmend "duwtje in de rug".

Dank, beste vrienden !

Als herinnering,

Gewoon lid : 10 euro

Beschermend lid: 15 euro

Steunend lid: 25 euro

Te betalen op onze bankrekening 001-1192154-03 van de Vrienden van de Plantentuin Gent p/a Willy Maststraat 51 9032 Wondelgem.

Met als mededeling "lidgeld 2003 en uw naam"

Wil u aub de naam en het adres van het lid vermelden, indien deze verschillend is van de betalende persoon. Beste dank !

Meerjarig lidmaatschap ??

Een meerjarig lidmaatschap is mogelijk (inflatie-bestendig !), onder de voorwaarden hieronder beschreven : warm aanbevolen.

Gewoon lid, 5 jaar:	50 euro
Beschermend lid, 5 jaar:	75 euro
Steunend lid, 5 jaar:	125 euro

En tenslotte kan u lid voor het leven worden (vanaf 50 jaar)

Gewoon lid voor het leven:	200 euro
Beschermend lid voor het leven:	350 euro
Steunend lid voor het leven:	550 euro

U kan ons ook bijzonder goed helpen door zelf één of meerdere nieuwe leden aan te brengen, door onze Plantentuin meer bekend te maken, door met andere verenigingen hier op bezoek te komen, enz.

Doen !

Weetjes uit de Plantentuin

De biologische bestrijding in de publieksskassen loopt vrij goed. Het algemeen schadeniveau is vrij laag, waardoor we niet te veel beestjes moeten uitzetten. Enkel met schildluizen blijft er momenteel een probleem.

In de collectieserres wordt gewerkt aan de uitbreiding van diverse collecties. Er werden zaden verkregen van onder meer *Rhipsalis*, *Begonia*, *Kalanchoë* en verschillende *Bromeliaceae*. Nu nog hopen dat alles kiemt.

Jaarverslag 2002

Ferdinand Cob baut

Hierna volgt een tekst van het jaarverslag dat werd naar voren gebracht tijdens de algemene vergadering in december 2002.

Beste vrienden en vriendinnen van de Plantentuin van de Universiteit van Gent, alweer is een jaar bijna voorbij en het is de gewoonte dat de secretaris even het voorbije jaar evalueert. Normaal doe ik deze reflectie vooraleer de algemene vergadering aanvangt, dit jaar mijmer ik nadien. De algemene vergadering, waar terug een massa leden is op af gekomen, was gisteren, mijn voorbereiding voor "den speech", stopte bij het creëren van de transparant die ik wou bespreken. Wat ik zou vertellen, wist ik niet. Ik had een vermoeden dat het wel vlot zou lopen, want zo was het jaar toch ook gegaan. Dit jaar mocht ik van de voorzitter en directeur van de Plantentuin, zelfs de vergadering openen. Wat een eer, en hoe leuk, want nu kon ik mijn zenuwen voor "den speech" direct kwijt, voor zover ik die had en die eventueel zichtbaar waren. Andere jaren wachtte ik steeds gedwee tot ik het woord kreeg en dan kon ik zachtjes van wal steken met iets te vertellen wat mooi voorbereid was op papier. Maar nu, niets van dat alles. Daar stond ik dan, ik moest de zaal stil krijgen. Normaal in de klas geen probleem even streng kijken, of de stem verheffen en klaar is kees. Maar dat doe je niet met een edel publiek zoals onze leden. Kwam er een goede tip vanaf de eerste bank, "dim even de lichten en steek ze terug aan, ze zullen wel stil vallen", en ja net als een licht sputterende dieselmotor die toch graag nog even zou willen blijven draaien vooraleer volledig de geest te geven kwam de stilte in de zaal. Een muis kon ik niet horen lopen, waarschijnlijk waren er ook geen. Maar toen, ... wat moest ik dan doen? De mensen in het auditorium zaten verlangend me aan te staren, ik wou dat menig meisje dit zou doen, maar wel op een ander moment en een andere plaats, wat verwachtte men van mij? 'n Een goeie dag, dat leek me het beste om mee te beginnen. "Dag dames en heren", want dat is in het Nederlands de geijkte volgorde, de Franse mannen zijn blijkbaar belangrijker dan de Franse madammen, "het is mij een eer en een genoegen de vergadering te openen", oef dat is reeds gedaan, en nu... de eerste spreker aankondigen zeker, ahaa dat was onze voorzitter, vlug de bal naar zijn kamp doorspelen, "mag ik jullie aandacht voor de eerste

spreker onze voorzitter Paul Goetghebeur". Voila, gedaan, klus geklaard. De enthousiaste menigte had gehoopt op een fantastische opening en in feite was die er gekomen, want niemand had zo een korte opening van mij verwacht, even lekker de mensen op hun honger laten zitten, 't waren toch zo mooie gezichten, 'k wou die wel nog even terug zien, en onze Paul...die wist ook onmiddellijk wat gedaan, zoals naar jaarlijkse gewoonte, de vergadering openen natuurlijk.

Een mooi woord van onze voorzitter, die trachtte, iedereen te bedanken, voor de steun en de medewerking en de giften. Hij somde enkele verwezenlijkingen op alsook **lichtte hij** enkele projecten toe die voor 2003 op stapel staan. En toen **gebeurde het**, het onvermijdelijke, 'k had het kunnen verwachten, de voorzitter speelde de bal terug naar mijn kamp, er was geen ontkomen meer aan, de aanwezigen moesten en zouden het te weten komen, alles wat ze reeds wisten, wat ze reeds vermoedden, wat ze zelf hadden meegemaakt, dat alles wouden ze nog eens horen, van mij. Ik ben helemaal geen literaire hoogvlieger en zeker geen taalpurist, maar de taak die me werd toebedeeld was leuk, heel leuk, want in tegenstelling tot de dagelijkse nieuwsberichten die we steeds te horen of te zien krijgen, mocht ik eens vertellen hoe goed alles was gegaan. Zoals elk jaar een lofzang afsteken over de werking van de vereniging, de gidsen, de uitstappen, de activiteiten, de leden, de Plantentuin, en ga zo maar door. Wie graag wil weten wat daar allemaal verteld werd, en die nu zelf serieus hongerig wordt en vol verwachting zit te lezen in de hoop te weten te komen wat ik daar verteld heb, wel aan al deze mensen kan ik zeggen dat wat hierna volgt een korte en bondige beschrijving is van wat er dit jaar gebeurde. Op bepaalde plaatsen zullen mensen vernoemd en bedankt worden, mocht ik in al mijn enthousiasme, u, trouwe lezer en lid van onze vereniging vergeten zijn, neem het me niet kwalijk maar nu reeds wil ik mijn excuses aanbieden.

Vooreerst waren er de gidsbeurten. Elke eerste zondag van de maand en tijdens de Gentse Feesten. Er waren zelfs enkele gidsbeurten op speciale dagen zoals 10 juli de Vlaamse Feestdag en tijdens de open monumenten dag in september. Hierna een kort overzicht van de themawandelingen.

7 april themawandeling : Het lentegebeuren o.l.v. Harald Evrard

5 mei themawandeling : Kuipplanten o.l.v. Roger Laureyns

7 juli themawandeling : Flora Magica o.l.v. Chris De Permentie

4 augustus themawandeling : Proeverij met noten o.l.v. Hilde Mortier

1 september themawandeling : Sex ,drugs en rock and roll o.l.v. Ferdinand Cobbaut

3 november themawandeling : Het herfstgebeuren o.l.v. Harald Evrard

De themawandelingen tijdens de Gentse feesten waren :

Zondag 21/07/02 Chinese planten o.l.v. Roger Laureyns

Maandag	22/07/02	Planten in de kranten o.l.v. C. De Permentier
Dinsdag	23/07/02	Verrassingswandeling o.l.v. P. Goetghebeur
Woensdag	24/07/02	Eetbare bloemen en planten o.l.v. H. Mortier
Donderdag	25/07/02	Klimplanten o.l.v. Roger Laureyns
Vrijdag	26/07/02	Flora Biblica o.l.v. Chris De Permentier
Zondag	28/07/02	Bomen verdwijnen o.l.v. P. Goetghebeur

Een prachtige symbolenroute tijdens de open monumenten dag en een lekkere proeverij tijdens de nacht van de musea.

De ikebana cursus, dit jaar, heeft terug zijn vruchten afgeworpen. Enkele cursisten en leden konden terug hun kunstzinnige emoties uitwerken in prachtige bloemcomposities.

Tijdens de opruimdagen op 6 april en 6 juli was de volkstoeloop makkelijk te kanaliseren. Een gezellig potje onkruid wieden met enkele trouwe leden was het enige wat we hieromtrent kunnen vertellen.

De voorjaarsbeurs op 14 april was dan weer een voltreffer. Het palmarium was bijna te klein. Enerzijds de prachtige tentoonstelling van voorjaarsbloeiers alsook de vele ruilstanden van onze leden zorgden voor een leuke en gevulde dag.

Op de barbecue van 2 juni zagen we vele leden terug. Een jaarlijks treffen waardoor onze leden echt met de Plantentuin worden geconfronteerd. Sommige leden die we bij andere activiteiten niet direct zien, komen naar de barbecue om zich op die dag toch eens een deeltje van onze vriendenkring te voelen. Ze ervaren, de Plantentuin, het enthousiasme van de medewerkers, het tropische klimaat van de serres, de geneugten van het vlees en de vriendschap van alle aanwezige plantenliefhebbers. Was je er nog niet bij, in de agenda vind je de datum voor 2003 reeds.

De cafetaria werd enkele keren dit jaar geopend. Tijdens enkele zondagvoormiddagwandelingen, tijdens de Gentse Feesten, en tijdens de speciale evenementen. Volgend jaar gaan we op ons elan door en trachten we een nog betere dienstverlening uit te werken. De cafetaria wordt dikwijls bemand of bevrouwde door vrijwilligers. Nu we toch over de vrijwilligers bezig zijn, het versturen van het ledenblad kan ook steeds rekenen op een schare trouwe medewerkers die fantastisch kunnen vouwen, plakken, sorteren, stapelen, en die het vullen van dozen een uitdaging vinden. Hierna, naast alle bestuursleden, en gidsen nog enkele mensen die ik toch graag even extra in de bloemetjes wil zetten. Hopende dat onze groep nog wat kan uitbreiden.

Buyse Georges + Els, De Pauw Cecile, De Schaepmeester Denise, De Smet Annie, De Wilde Jacqueline, Jacobs-Boddart Michele, Lambrecht Johan, Lauwaerts Noël, Leroy Peter, Neirinckx Marie-Anne, Purnot Tilly, Roels Chris, Serbruyns Francine, Van Crombrugge Hilde, Vandevijvere Agnes, Van Hamme Guy, Van Waeyenberge Rosa, Wiescher Ingrid,...

Naast deze mensen kent onze Plantentuin verschillende vrijwilligers die gedurende het ganse jaar hun best doen, in het onderhoud van een stukje van de tuin. Al deze vrijwilligers zullen vanaf 2003 op de website van de plantentuin in de kijker worden geplaatst.

Natuurlijk waren er in 2002 nog enkele uitstappen. Hieromtrent kan ik zeer kort zijn. Ze waren allemaal schitterend, en steeds waren de deelnemers tevreden. Je kon reeds verschillende impressies van deze uitstappen lezen in het ledenblad van de hand van L. Havik.

Een overzichtje.

5 januari 2002	Bourgoyen-Ossemeersen
16 februari 2002	Hammamelis wandeling te Kalmthout
1 mei 2002	Lentewandeling te Leupegem
17 mei 2002	Azaleatuin te Destelbergen
25 mei 2002	Busuitstap naar Kortrijk bonzai collectie + Kant-en vlasmuseum
9 juni 2002	Tuinenfietstocht te Sint-Denijs-Westrem en Zwijnaarde
22/23 juni 2002	Tweedaagse naar de Loirestreek
11 augustus 2002	Fietsexcursie in het havengebied
31 augustus 2002	Busuitstap naar de kust, Veurne, Wal- raevensyde, Domein Prins Karel, Atlan- tic Wall
14 september 2002	Stadswandeling te Gent + Belfort
3 november 2002	Busuitstap Tervuren en museum Mid- den-Afrika

Op 14 december kenden we onze jaarlijkse algemene ledenvergadering met een lekkere verzorgde receptie achteraf. Bedankt Rosette en familie, voor jullie inzet.

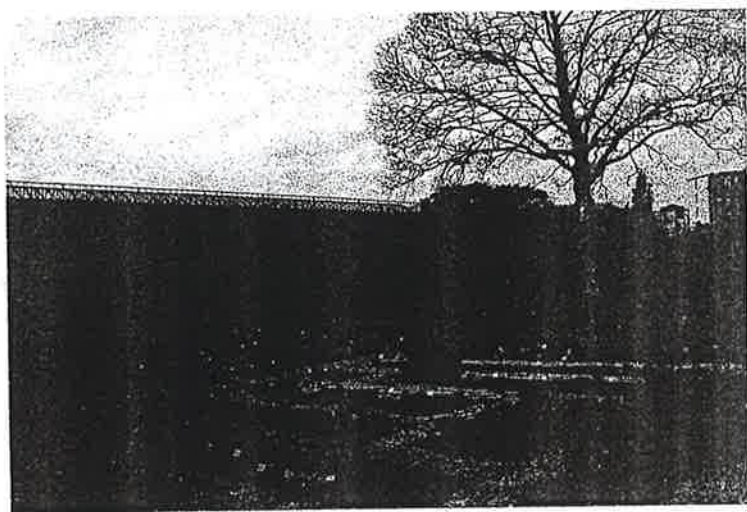
We zijn bijna op het einde van dit jaarverslag, en hoe zit het nu met onze leden? In 2002 verschenen 622 namen op onze ledenlijst. Dit zijn er 14

minder dan vorig jaar, 94 leden hernieuwden hun lidgeld niet jammer, maar 80 mensen hebben zich nieuw aangesloten bij onze vereniging. Fijn. Echter kunnen we nog een andere vaststelling doen. Er zijn 622 betalende leden maar achter elk lid zit dikwijls een gans gezin, of zelfs een volledige familie. We kunnen dus gemakkelijk stellen dat we met onze vereniging een veelvoud van 622 mensen bereiken, gevolg, we zijn een grote vereniging die klaar staat om 2003 aan te vangen. Nieuwe uitdagingen zullen zich aanbieden, nieuwe uitstappen, nieuwe activiteiten. Van dat alles zal u in ons ledenblad op de hoogte worden gehouden, maar zoals u misschien weet gaan we mee met de internet technologie. Via de website zullen we u, nog beter dan in 2002, in 2003 informeren over wat er reilt en zeilt in de Plantentuin. Wat er op de agenda staat en hoe het gesteld is met onze vereniging. Allen die regelmatig willen geïnformeerd blijven over de Plantentuin en de vereniging kunnen, zoals reeds gemeld in de uitnodiging voor de algemene vergadering, een berichtje sturen naar mij met de vraag naar info. Tot slot geef ik hier nog even ons web en e-mail adres. En hoop dat we in 2003 elkaar regelmatig kunnen treffen bij één van onze activiteiten.

Ferdinand.Cobbaut@plantentuin-gent.be

<http://www.plantentuin-gent.be>

http://users.belgacom.net/vrienden_plantentuin_gent

Enkele mooi opgekuiste paden in de systematiek van de monocotylen, bedankt Noël.

Zomer 2003

L. Havik

Jazeker, net zoals de *Haute Couture business* stippelen we in de winter het parcours uit dat volgende zomer obligeert moet gevolgd worden. Hier het verhaal van hoe zoiets in zijn werk zit.

Jan had, met het oog op het voorgaande, Piet, een kraan van een kerel op het gebied van planten, meegebracht, en met zijn drieën hebben we ons in de streng meerkundig aangelegde afdeling van de systematiek der dicotylen gewaagd.

Je zegt het wel, gewaagd, want daar alleen al word je geconfronteerd en overmand door wel duizend verschillende soorten planten die op zeer wetenschappelijke basis geïnclassificeerd zijn in talrijke families, stuk voor stuk producten van moeder Gaia (als dit maar geen pleonasme is). Terloops even opmerken dat als je tegenwoordig deze Griekse godin niet in één of andere volzin kan onderbrengen, je er *überhaupt* niet meer bij hoort.

Maar met de inzet van Piet waren we nog net "in". Zo zijn we dan, gewaagd met de kennis van een ander, via het eerste voor ons liggende pad, de systematiek der tweezaadlobbigen te lijf gegaan.

Bij de tweede stap stonden we al paf. Voor ons verhief zich de Judasboom. Het bijhorend plaatje vertelde dat het om een *Cercis siliquastrum* ging. Volgens Piet was het ook nog een *cauli-* en *ramiflora*. Dit betekende dat de duizenden prachtige paarse bloempjes, om een kardinaal purper te doen uitslaan van afgunst, elk rechtstreeks aan de stam en takken bevestigd zijn, ontspruitend uit een "slapende" knop. Asjeblief. Bovendien bleek het, zoals Piet het fijntjes deed opmerken, om een twee-huizige boom te gaan (wat weet die Piet toch veel). We hebben niet durven vragen wat dat laatste alweer betekende om niet helemaal voor domoren te moeten doorgaan. Wellicht zoiets als een LAT relatie, dacht Jan stilletjes.

Nadat we de Pruikenboom gecontourneerd hadden (we moeten ons blaadje ook voor Nederlandse vrienden leesbaar houden) verstijfden we plots van het danig verschieten. Inderdaad, de voor ons opdoemende boom werd maar liefst aangesproken met de onheilspellende naam van Doodsbeende-

renboom.

We hebben de tijd niet genomen om nadere gegevens te vergaren, maar hebben ons als de wind uit de voeten gemaakt.

Dit laatste had als gevolg dat we, na een paar overgedimensioneerde passen, enig soelaas vonden onder het gebladerte van de geruststellende Hemelboom. Alhoewel, je weet maar nooit.

Na de eerste emoties te hebben weggeslikt, hadden we het malheur het hoofd even om te wenden en kregen alzo de stam van de Hemelboom, precies een echt slangenveld, pardoes in het volle gezicht, brrr...

Ditmaal hebben we van niets gebaard en zijn gewoon verder opgerukt.

De kennismaking met de Kaasjeskruidfamilie en haar talrijke varianten zoals *Hibiscus*, Stokroos, *Lavatera*, en vele anderen, was vertederend. Echt een plek om even te verwijlen.

Rechtsafslaand enkele schreden verder bevonden we ons tussen de dikke trossen hemelsblauwe bloemen van de *Wisteria floribunda* die aan Catherine deden denken, en de *Leycesteria formosa* die daar stond te pronken met haar onuitspreekbaar mooie bloemen.

Earrings noemen ze haar in Canada. Vraag is : waar eerst kijken ?

Wel, de oplossing zat hem in een halvedraai links, en we stonden oog in oog met een pracht van een imposante Kaardebol. Vanuit haar bijna drie meter hoge gestalte straalde zij macht en zekerheid uit. De grote kelkvormende bladeren zijn dicht bezet met scherpe stekels en dwingen respect af. Zij lijkt wel een geharnast middeleeuws krijger zo tot bij ons gekomen. Acrobatisch springend van het ene schaakbordvakje over het andere, zoals het paard dat hoort te doen bij het schaakspel, rukten we nog even aan de teugels om halt te houden bij de Herfstkastanjelaar met zijn prachtige konische bloemen, de uit de kluiten gewassen Duivelswandelstok - weer iets om van te griezelen -, de ruige maar schitterende Kardoen, de Mispelboom, ... allemaal planten waarover Piet heel wat details en bijzonderheden wist te vertellen. 't Was hier dat hij, na een bescheiden kuchje, opmerkte dat we bijna door heel onze voorraad adjectieven en superlatieven heen zaten. Dit laatste noopte ons ertoe, bij gebrek aan juiste uitdrukkingsmogelijkheden het parcours drastisch in te korten. Nochtans wenkte ons de wondermooie *Acanthus mollis*, daar gaan we weer, om welverdiende aandacht, zoals nog vele andere specimens.

Net voor we dit verkenningstavontuur besloten te beëindigen botsten we bijna letterlijk op een Tuinman. Hij profiteerde van de geboden opportuniteit om gauw een paar van zijn troetelbomen nl. de *Cladrastis lutea* of gewoonweg Geelhout en de *Asimina triloba* met zijn exotisch ogende vruchten uit de anonimiteit te halen. Dit was graag meegenomen. Dank je wel, tuin-

man.

Toen pas ontwaarden we een tweede Tuinman, die driftig ongewenst kruid aan het wieden was. Wat een karwei ! Goede moed, tweede Tuinman.

Er zijn zo'n zes van die bonken, plus enkele vrijwilligers, constant bezig om de tuin een ordentelijk uitzicht te geven. Het **schijnt** een nooit aflatend werk te zijn. Hier wordt vier seizoenen lang doorgewerkt. De Danaïden ter vergelijking een akkefietje. Dat er 's winters de spaden in het tuinhok gezet worden is een dierenepos, met andere woorden een levensgrote en hardnekkige fabel.

Nuchtere Piet maakte er ons laconiek op attent dat we helemaal van het uitgestippelde pad waren afgedwaald. Inderdaad hebben we enige moeite gehad om uit het labrynt van de tweezaadlobbigen te ontsnappen. Na een tweede poging is het ons nog gelukt ook.

Beste trouwe lezer, u moet zich na dit huiveringwekkend verhaal niet laten afschrikken om dit deel van de tuin aan te doen. *Live* is het nog altijd tien keer beter dan de beste beschrijving met of zonder superlatieven.

Kom eens af ! Ja ?

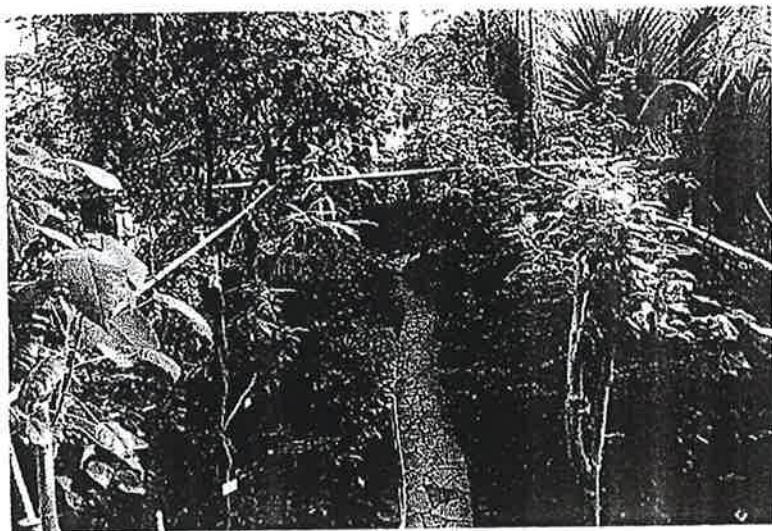
De momenteel onkruid vrije rotstuin van onze Plantentuin.

Weetjes uit de Plantentuin

In de tropische en subtropische kas worden dit najaar de paden verbreed. De bedoeling is toegang te verkrijgen om een hoogtewerker door te laten, zodat veilig in de hoogte kan gesnoeid worden. Voor de verbreding moeten enkele planten plaats ruimen. Een aantal exemplaren werden reeds verplant. Van de overige soorten nemen we stekken in de hoop terug jonge exemplaren te kunnen opkweken.

Achter het palmarium heeft de vereniging Drosera, een mooie collectie met vleesetende planten aangelegd. Echt mooi en de moeite waard om een ommetje te maken om dit stukje van de Plantentuin te ontdekken.

Pad in de tropische serre, verbreden is noodzakelijk !!

Bomen verdwijnen, en verschijnen !

Paul Goetghebeur & Chantal Dugardin
Plantentuin
Universiteit Gent

In het najaar van 2001 is bij de bevoegde instanties een aanvraag ingediend om een 70-tal (grotere) bomen uit de Plantentuin van de Universiteit Gent te verwijderen, en om ze te vervangen door exemplaren van kleinblijvende en/of botanisch meer relevante soorten.

De gebruikte argumenten (Troeven, Beperkingen & Keuzes) worden hierna kort uiteengezet, vergezeld van enkele concrete voorbeelden.

De bijgevoegde lijsten geven een overzicht van de te verwijderen versus aan te planten exemplaren.

1. Troeven

- 1.A. De oceanische ligging (Noordzee op 50 km) zorgt voor relatief milde winters.
- 1.B. De zeer dichte nabijheid van de stad Gent zorgt voor een extra opwarming tijdens de winter.
- 1.C. De tuin zelf kent veel beschutte plaatsen met een extra warm microklimaat, tot en met een grote "Mediterrane" afdeling waar twijfelachtig winterharde soorten reeds een groot aantal winters hebben overleefd.
- 1.D. De grote orangerie kan bij extreem lage temperaturen als noodoplossing fungeren voor mobiel gehouden exemplaren.
- 1.E. Door de beperkte oppervlakte bevinden alle collecties zich zeer dicht bij elkaar, op de afstand van één tot enkele wandelminuten.
- 1.F. De intense betrokkenheid bij academisch onderwijs & onderzoek laat veel mogelijkheden open voor een kritische studie van de identificaties.
- 1.G. Het grote aantal vrijwilligers betekent een belangrijke hulp bij de veelvuldige routineuze taken in de plantentuin.

2. Beperkingen

- 2.A. Deze plantentuin beschikt over een relatief beperkte oppervlakte.
- 2.B. Het aantal tuiniers (in vaste betrekking) is te gering.
- 2.C. De technische voorzieningen van de meeste verwarmde kassen zijn (sterk) verouderd en onbetrouwbaar gebleken.

3. Onze keuzes

Deze wordt bijna vanzelfsprekend bepaald door de combinatie van onze troeven en beperkingen.

Daarom zullen we in de komende jaren onze aandacht toespitsen op volgende topics.

3.A. BIO-planten (planten "of Botanical Interest Only"), die voor onze studenten en onderzoekers van groot botanisch belang zijn, zoals :

- 3.A.1. Verder uitbouwen van aanwezige wetenschappelijke collecties
bv. *Peperomia*, *Vasconcella*, *Asplenium*, etc.
- 3.A.2. Invullen van families en/of genera met 1-weinig (winterharde) genera/soorten
bv. *Chloranthaceae*, *Berberidaceae*, *Corylopsis*, *Daphniphyllaceae*, *Lardizabalaceae*, *Lindera*, *Stachyurus*, etc.
- 3.A.3. Aanvullen en verbeteren van enkele reeds aanwezige collecties
bv. *Asparagus*, *Sansevieria*, *Nepenthes*, *Rhipsalis*, *Chimonanthus*, etc.
- 3.A.4. Planten met ongewone/uitzonderlijke botanische kenmerken
bv. *Cardiopteris*, *Helwingia*, *Amentotaxus*, *Zanthoxylum*, *Ruscus*, etc.
- 3.A.5. Soorten en/of genera met afwijkende kenmerken in hun familie/genus
bv. *Cercis*, *Davidsonia*, *Fendlerella*, *Kingdonia*, *Senecio scandens*, etc.
- 3.A.6. Botanische "rariteiten"
bv. *Bowenia*, *Clematoclethra*, *Hemiphylacus*, *Welwitschia*, *Wollera*, etc.

3.B. Hier (twijfelachtig) winterharde soorten, die dank zij onze gunstige oceanische & verstedelijkte ligging de recente milde en niet-te-strengere winters kunnen overleven.

Tijdens extreme en/of langdurige vorstperiodes kan de grote Orangerie als tijdelijke beschutting in gebruik worden genomen.

Dubbels van planten die buiten geëxposeerd blijven, worden veiligheidshalve in de Orangerie overwinterd.

bv. *Callicarpa mollis*, *Magnolia grandiflora*, *Glyptostrobilus pensilis*,

Prumnopitys andina, *Melianthus major*, *Musa basjoo*, *Cunninghamia lanceolata*, *Daphniphyllum calycinum*, etc.

3.C. Eetbare planten, maar dit topic is in deze context van mindere toepassing, en zal hier niet verder worden uitgewerkt.

Bijlage 1. Te verwijderen exemplaren

Volgende concrete argumenten worden gebruikt om bomen te verwijderen :

A : geen collectiewaarde

B : geen collectiewaarde, te monumentaal voor arboretum met beperkte oppervlakte

C : stervend of reeds afgestorven

D : te dicht bij de rand van het arboretum, kans op waaischade

E : te dicht bij de woning, geen collectiewaarde

F : te hoog, te dicht bij de serre, geen collectiewaarde

G : te groot voor huidige standplaats, wordt vervangen in het arboretum

H : ziek, afbrekende en dode takken, geen collectiewaarde

I : geen collectiewaarde, hindert het verkeer naar het palmarium

J : geen collectiewaarde, geen goede structuur, geen goede standplaats

K : te dicht bij de naburige tuinen, geen collectiewaarde

L : stervend, standplaats te dicht bij andere, waardevolle plant

M : te hoog, geen collectiewaarde

N : geen collectiewaarde, geen herkomstgegevens bekend

O : te groot voor huidige standplaats, wordt geknot

P : te groot voor standplaats, te dicht bij het gebouw

Q : te groot voor standplaats, er bevindt zich een ander exemplaar in het arboretum

R : te groot voor standplaats

S : te groot voor standplaats, te dicht bij de serre

T : te groot voor standplaats, te veel schaduw en wortelconcurrentie

Nr.	Naam	omtrek (m)	
		reden	↓
1	<i>Fagus sylvatica</i> cv <i>Atropunicea</i>	B	2,7
2	<i>Aesculus flava</i>	A	1,6
3	<i>Acer opalus</i>	A	0,43
4	<i>Alnus glutinosa</i>	A	0,74
5	<i>Quercus robur</i>	A	1,5
6	<i>Alnus cordata</i>	A	0,57
7	<i>Taxus baccata</i>	A	0,97
8	<i>Aesculus x carnea</i>	B	2,56
9	<i>Aesculus x carnea</i>	B	2,55
10	<i>Acer pseudoplatanus</i>	B	0,8
11	<i>Cedrus libani</i>	B	2,27
12	<i>Pinus wallichiana</i>	A	1,95
13	<i>Pinus wallichiana</i>	A	1,32
14	<i>Pinus wallichiana</i>	A	1,5
15	<i>Pinus wallichiana</i>	A	1,8
16	<i>Fraxinus species</i>	A	1,07
17	<i>Pinus wallichiana</i>	A	1,65
18	<i>Pinus wallichiana</i>	A	1
19	<i>Pinus wallichiana</i>	A	0,9
20	<i>Pinus wallichiana</i>	A	1,37
21	<i>Chamaecyparis species</i>	A	0,8
22	<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>	A	1,06
23	<i>Chamaecyparis obtusa</i>	A	0,7
24	<i>Pinus nigra</i> var. <i>montana</i>	A	1,02
25	<i>Sophora japonica</i>	C	2,7
26	<i>xCupressocyparis leylandii</i>	A	1,1
27	<i>Chamaecyparis species</i>	A	0,92
28	<i>Tsuga canadensis</i>	A	1,5
29	<i>Betula species</i>	A2 x	0,80
30	<i>Taxus baccata</i>	A	1,02
31	<i>Taxus baccata</i>	A0,52+	0,68
32	<i>Betula papyrifera</i>	A0,80+	0,82
33	<i>Populus trichocarpa</i>	D	1,5
34	<i>Populus trichocarpa</i>	D	1,25
35	<i>Populus trichocarpa</i>	D	1,38
36	<i>Taxus baccata</i>	A	0,97
37	<i>Populus x canadensis</i>	D	2,75
38	<i>Dood exemplaar</i>	C	0,57
39	<i>Robinia pseudoacacia</i> cv <i>Unifolia</i>	D	1,6
40	<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>nigra</i>	A	2,01
41	<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>	A	1,17

42	<i>Quercus rubra</i> cv Aurea	A	1,38
43	<i>Fraxinus nigra</i>	A	0,89
44	<i>Taxus baccata</i>	A	1,7
45	<i>Pinus strobus</i>	A	0,6
46	<i>Pinus strobus</i>	A	0,72
47	<i>Pinus strobus</i>	A	1
48	<i>Acer saccharinum</i>	A	1,03
49	<i>Ailanthus altissima</i>	E _{1,30 + 1,35}	
50	<i>Sophora japonica</i>	F	0,81
51	<i>Alnus incana</i>	G	0,97
52	<i>Cedrus atlantica</i> cv Glauca	B	2,28
53	<i>Salix matsudana</i> cv Tortuosa	H	1,9
54	<i>Acer pseudoplatanus</i> cv Flavomarginatum	I	2,65
55	<i>Acer cappadocicum</i>	J	1,16
56	<i>Fraxinus excelsior</i> cv	K	1,75
57	<i>Taxodium distichum</i> cv Pendulum	L	0,89
58	<i>Picea pungens</i> cv Glauca	A	1,26
59	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	M	1,65
60	<i>Picea mariana</i>	N	0,8
61	<i>Picea species</i>	N	0,92
62	<i>Quercus cerris</i>	O	1,35
63	<i>Liquidambar orientalis</i>	O	0,7
64	<i>Ulmus americana</i>	P	2,25
65	<i>Zelkova serrata</i>	P	0,51
66	<i>Idesia polycarpa</i>	Q	0,6
67	<i>Pterostyrax hispidus</i>	R	0,53
68	<i>Diospyros lotus</i>	R	0,73
69	<i>Ailanthus altissima</i>	R	1,34
70	<i>Tetradium daniellii</i>	Q	1,02
71	<i>Gymnocladus dioica</i>	R	0,88
72	<i>Davidia involucrata</i>	R	0,95
73	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	R	1,3
74	<i>Pinus strobus</i>	R	1,35
75	<i>Tilia europaea</i> (6 stuks)	R 6x0,90	
76	<i>Sorbus aucuparia</i>	R	0,8
77	<i>Corylus column</i>	S	1,04
78	<i>Betula pendula</i> cv Gracilis	T	0,85
79	<i>Betula nigra</i>	T	1

Bijlage 2. Aan te planten exemplaren

naam	familie
Acanthopanax species	Araliaceae
Acer laevigatum	Sapindaceae (Aceraceae)
Alangium cursii	Cornaceae (Alangiaceae)
Amentotaxus argotaenia	Cephalotaxaceae
Aristolochia debilis	Aristolochiaceae
Atherosperma moschatum	Atherospermataceae (Monimiaceae)
Buxus henryi	Buxaceae
Callicarpa kwangtungensis	Lamiaceae (Verbenaceae)
Callicarpa mollis	Lamiaceae (Verbenaceae)
Campylotropis macrocarpa	Fabaceae
Carpinus polyneura	Betulaceae
Carpinus tschonoskii	Betulaceae
Cercis racemosa	Fabaceae (Caesalpiniaceae)
Cercis racemosa	Fabaceae (Caesalpiniaceae)
Chimonanthus nitens	Calycanthaceae
Chimonanthus praecox	Calycanthaceae
Chimonanthus yunnanensis	Calycanthaceae
Chimonanthus zhejiangensis	Calycanthaceae
Clethra pringlei	Clethraceae
Cleyera japonica	Theaceae
Colquhounia coccinea	Lamiaceae
Cornus hongkongensis	Cornaceae
Cornus nuttallii	Cornaceae
Corylopsis coreana	Hamamelidaceae
Crataegus monogyna	Rosaceae
Cunninghamia lanceolata	Taxodiaceae
Dacrycarpus dacrydioides	Podocarpaceae
Daphniphyllum calycinum	Daphniphyllaceae
Deutzia crenata	Hydrangeaceae
Diospyros kaki var. sylvestris	Ebenaceae
Dipteronia sinensis	Sapindaceae (Aceraceae)
Drimys lanceolata	Winteraceae
Ehretia dicksonii	Boraginaceae
Elaeocarpus sylvestris	Elaeocarpaceae
Euonymus bungeanus	Celastraceae
Fitzroya cupressoides	Cupressaceae
Glyptostrobus pensilis	Taxodiaceae
Helwingia chinensis	Helwingiaceae

(Cornaceae)

Iloheria sexstylosa

Itea ilicifolia

Juniperus bermudiana

Juniperus recurva

Keteleeria evelyniana

Laburnum anagyroides

Lindera benzoin

Lindera erythrocarpa

Lindera glauca

Lomatia myricoides

Lomatia tinctoria

Lonicera nummularifolia

Maackia amurensis

Maclura pomifera

Magnolia biondii

Magnolia officinalis

Magnolia salicifolia

Melaleuca armillaris

Melaleuca decussata

Meliosma parviflora

Meliosma yunnanensis

Meliiodendron xylocarpum

Michelia crassipes

Mitraria coccinea

Nageia nagi

Nyssa aquatica

Olearia albida

Olearia macrodonta

Orixa japonica

Ostrya carpinifolia

Parrotia subaequalis

Phoebe chekiangensis

Photinia lasiogyne

Pinus bungeana

Podocarpus henkelii

Podocarpus nivalis

Populus nigra

Prostanthera rotundifolia

Prunopitys andina

Prunus jamasakura

Pterostyrax corymbosa

Pterostyrax hispida

Malvaceae

Iteaceae

Cupressaceae

Cupressaceae

Pinaceae

Fabaceae

Lauraceae

Lauraceae

Lauraceae

Proteaceae

Proteaceae

Caprifoliaceae

Fabaceae

Moraceae

Magnoliaceae

Magnoliaceae

Magnoliaceae

Myrtaceae

Myrtaceae

Sabiaceae

Sabiaceae

Styracaceae

Magnoliaceae

Gesneriaceae

Podocarpaceae

Cornaceae (Nyssaceae)

Asteraceae

Asteraceae

Rutaceae

Betulaceae

Hamamelidaceae

Lauraceae

Rosaceae

Pinaceae

Podocarpaceae

Podocarpaceae

Salicaceae

Lamiaceae

Podocarpaceae

Rosaceae

Styracaceae

Styracaceae

Quercus bicolor
Quercus faginea
Quercus mongolica
Ribes diacanthum
Rosa jakutica
Rubus irenaeus
Rubus lineatus
Sambucus melanocarpa
Sambucus racemosa
Sassafras albidum
Saxegothea conspicua
Schinus patagonicus
Schizophragma hydrangeoides
Shepherdia argentea
Stachyurus lancifolius
Stachyurus salicifolius
Stachyurus sezhuensis
Stachyurus yunnanensis
Staphylea trifolia
Stauntonia brachyanthera
Styrax faberi
Styrax wuyuanensis
Torreya californica
Torreya grandis
Torreya nucifera
Viburnum bithchiense
Viburnum chingii
Viburnum edule
Viburnum foetens
Viburnum fordiae
Widdringtonia schwarzii
Zanthoxylum schinifolium

Fagaceae
 Fagaceae
 Fagaceae
 Grossulariaceae
 Rosaceae
 Rosaceae
 Rosaceae
 Adoxaceae (Caprifoliaceae)
 Adoxaceae (Caprifoliaceae)
 Lauraceae
 Podocarpaceae
 Anacardiaceae
 Hydrangeaceae
 Elaeagnaceae
 Stachyuraceae
 Stachyuraceae
 Stachyuraceae
 Stachyuraceae
 Staphyleaceae
 Lardizabalaceae
 Styracaceae
 Styracaceae
 Taxaceae
 Taxaceae
 Taxaceae
 Adoxaceae (Caprifoliaceae)
 Adoxaceae (Caprifoliaceae)
 Adoxaceae (Caprifoliaceae)
 Adoxaceae (Caprifoliaceae)
 Adoxaceae (Caprifoliaceae)
 Cupressaceae
 Rutaceae

Slotwoord

Ferdinand Cobbaut

Zo beste Vriend(in),

Bijna aan het einde van dit noodnummer, maak ik van deze op mijn pc'tje nog lege bladzijde, even handig gebruik om nog wat informatie mee te geven.

Ik had niet gedacht dat bij de aanvang van dit werk, ik een boekje zou maken van 76 bladzijden. Echter vind ik wel dat jullie dit verdient hebben. Het decembern timer verscheen niet en het maartnummer... Een extra dik boekje, geen dubbel nummer, want dan zou het 92 bladzijden moeten tellen en dan denk ik dat de post wel behoorlijk zou tevreden zijn. Als je begrijpt wat ik bedoel.

Mocht je in de toekomst graag regelmatig op de hoogte willen gehouden blijven van wat reilt en zeilt in de Plantentuin, mail me aub jullie e-mail adres door. Onze vereniging telt momenteel "ongeveer" 700 leden en voorlopig zijn er nog maar een twintigtal die hun mail adres hebben doorgegeven, ik denk dat er meer leden zijn die reeds enige notie hebben van internet en e-mail, dan dit povere aantal.

Op de website van onze vereniging vind je de laatste informatie i.v.m. onze activiteiten, en nadien, indien mogelijk, ook enkele foto's van de activiteit.

Op de website van de Plantentuin vind je, informatie over de activiteiten die zich afspelen binnen de Plantentuin, alsook nieuwtjes en weetjes. We trachten ook enkele beelden te geven van de Plantentuin zodanig dat men zich een beeld kan vormen van deze tuin, niet alleen voor de leden maar ook voor de mensen die per toeval de site ontdekken of voor zij die er-gens anders op deze aardkluit wonen, allen kunnen ze wat meer te weten komen van onze Plantentuin.

Colofon

DE VRIENDEN VAN DE PLANTENTUIN GENT

Driemaandelijks tijdschrift
Tweeëntwintigste jaargang
Nr. 1 april/mei 2003
ISSN 0777 - 8821

Redactie en Lay-out

Ferdinand Cobbaut
Willy Maststraat 51
9032 Wondelgem
Tel.: 0497/84.88.82
PUM&fax 09-2564770
Ferdinand.Cobbaut@advalvas.be

Aan de samenstelling van dit nummer hebben meegewerkt:

Léonard Cobbaut, Chantal Dugardin, Paul Goetghebeur, L. Havik, Marc Libert, Hilde Mortier, Karel Reusens, Bernard Symoens.

Onze welgemeende dank gaat uit ook naar:

Alle vrijwillige medewerkers die zorgden voor de plooi-, kleef-, en transport-activiteiten, die het verschijnen van het vorige nummer mogelijk hebben gemaakt.

© De Vrienden van de Plantentuin Gent, 2003.

Overname van artikels is alleen mogelijk ná schriftelijke toestemming van de redacteur.

*Omdat vrijwilligerswerk mede
aan de basis ligt van ons maat-
schappelijk welzijn zijn
alle medewerkers van Eurotuin
Merelbeke fier een bijdrage te
kunnen leveren aan de inzet en
inspanningen van zovelen door
middel van deze advertentie !*

Euro Tuin®
Merelbeke

Fraterstraat 111 - 9820 Merelbeke - tel: 09/232 13 31
Iedere dag open van 9 tot 19 uur doorlopend.
Open op zondag, dinsdag gesloten.

Driemaandelijks tijdschrift
22° jaargang - nr. 1 - april/mei 2003
ISSN 0777 - 8821

v.u. Paul Goetghebeur
K.L. Ledeganckstraat 35
9000 Gent
afgiftekantoor Ledeberg 1

België - Belgique	
P.B.	
3/612	9050 Ledeberg 1